ABC
NOWINY CODZIENNE

Nr. 21 A Rok XIV

WARSZAWA
SOBOTA
21 stycznia
1939 R.

Cena 10 Gr.
w

„TYLKO PAŃSTWA I NARODY MOCNO WEWNĄTRZ SKONSOLIDOWANE MOGĄ PRETENDOWAĆ DO NIEZALEŻNOŚCI POLITYCZNEJ".

Zygmunt Balicki

Zobowiązanie wspólnej walki
Tajny układ Włoch i Niemiec
Sensacyjne pogłoski — czy prawda?

LONDYN, 20. 1. (od wł. korespondenta). Opinia polityczna Anglii zaniepokojona ostatnio wynikami wizyty Chamberlaina w Rzymie została poruszona wiadomościami o tajnym traktacie wojskowym włosko - niemieckim.

TAJNY UKŁAD

Pogłoski o istnieniu tajnego porozumienia włosko - niemieckiego krążyły w Anglii już od dawna, znajdowały również swoje odbicie w prasie, jednak sfery oficjalne nie potwierdziły narazie tych wiadomości.

W ostatnich wreszcie czasach zaczęto coraz szerzej mówić o tajnym układzie Włoch i Niemiec nie tylko podając tą wiadomość jako pewną, ale nawet cytując niektóre fragmenty tej umowy. Wreszcie przed kilku dniami jeden z dzienników londyńskich „Daily Express" opublikował pełny jakoby tekst tajnego traktatu niemiecko - włoskiego.

ŚCISŁA WSPÓŁPRACA

Traktat według tych informacji zawarty jest w 9 punktach, omawiających sprawy wzajemnego stosunku obu mocarstw. Zawarty został jeszcze przed zajęciem Sudetów przez Niemcy.

Punkt pierwszy układu zobowiązuje obydwie strony do niezawierania z postronnymi państwami żadnej umowy, która byłaby skierowana przeciw jednemu z mocarstw sojuszniczych.

Drugi punkt ustala ścisłą współpracę niemiecko - włoską w sprawach politycznych, gospodarczych i kulturalnych. Linia prac w zakresie tych zagadnień ma być ustalona na wspólnych naradach przedstawicieli obu państw. Punkt ten ma znaczenie bardzo ważne, gdyż sojusznicy przechodzą od współpracy dorywczej do stałych stosunków, mocno łączących ze sobą prace polityczne obu państw.

ZOBOWIĄZANIA MILITARNE

Trzeci punkt zawiera postanowienia natury wojskowej. Mówi on o współdziałaniu wojennym, gdyby które z państw zostało zaatakowane bez własnej winy. Punkt ten był specjalnie przeznaczony na wypadek konieczności zbrojnego zajęcia Sudetów. W wypadku więc gdyby Czechosłowacja zaatakowała Niemcy, Włochy musiałyby pośpieszyć Niemcom z pomocą.

WSPÓLNA WALKA

Następny punkt przewiduje możliwość interwencji zbrojnej mocarstw trzecich w wypadku „zlokalizowanego" zatargu, jakby to miało miejsce w starciu z Czechosłowacją. Punkt 4 brzmi bowiem: „Gdy jeden z kontrahentów zostanie zaatakowany bez wyraźnej prowokacji z jego strony przez dwa lub więcej niż dwa mocarstwa, wtedy drugi kontrahent automatycznie staje na stopie wojennej z państwami atakującymi".

Jakby więc w okresie zajmowania Sudetów Francja zdecydowała się na wypowiedzenie wojny Niemcom, Włochy musiałyby stanąć po stronie Niemiec. Z drugiej strony gdyby w zatargu włosko - francuskim po stronie Francji stanęła Anglia Niemcy musiałyby udzielić zbrojnej pomocy Włochom.

Warunki wykonania umowy wojskowej określi specjalna konwencja, o której zawarciu mówi punkt piąty.

WYMIANA USŁUG

Szczególnie ważny i znamienny jest punkt 6 ustawy, który otwiera szerokie możliwości przed władzami. Według tekstu opublikowanego przez „Daily Express" punkt ten brzmi:

„Jeśli jeden z sojuszników przy pomocy drugiego uzyska realizację swoich żądań i przez to powiększy swoje terytorium, bądź rozszerzy wpływy, wtedy drugi sojusznik ma prawo żądania pomocy, celem odpowiedniego powiększenia swoich terytoriów czy swoich wpływów".

Obecnie Włochy żądając kolonii mogą domagać się, aby Niemcy w myśl 6 punktu umowy przyszły im z pomocą.

JAKIE MOCARSTWO?

Bardzo charakterystyczny jest następny punkt. Postanawia on, że Niemcy i Włochy będą starać się o wciągnięcie w orbitę swych wpływów i nawiązać współpracę z głową mocarstwa. Prawdopodobnie chodzi tu o Anglię. W ten sposób osiągniętoby odosobnienie Francji. W komentarzach wskazuje się na to, że takie stanowisko byłoby zgodne z planem Hitlera, zawartym w „Mein Kampf", podziału wpływów między Niemcy, Włochy i Anglię.

Wreszcie ostatnie dwa punkty zawierają postanowienia o przestrzeganiu tajemnicy zawartego układu.

CZY TO PRAWDA?

Ogłoszenie tekstu tajnego układu Niemiec i Włoch wywarło poważne wrażenie w Anglii. Wprawdzie przyjęto tę wiadomość z niedowierzaniem, twierdząc, że jest to inspiracja kół, którym zależy na zadrażnieniu stosunków międzynarodowych. Część prasy zarzuca nawet wprost „Daily Express" uleganie obcym wpływom. Niewątpliwie żydom zależałoby na szerzeniu niepokoju, to też możnaby ich podejrzewać o inspirację.

Narazie sprawa wygląda mocno tajemniczo.

Władze Ozonu niezadowolone
Pos. Kieńc zbiera podpisy

Pos. Kieńc uzyskał podobno zapewnienie 18 młodszych posłów z Ozonu, iż podpiszą jego wniosek w sprawie żydowskiej. Natomiast jak słychać, koła kierownicze OZN są bardzo niezadowolone, iż pos. Kieńc treść swego wniosku ogłosił bez zezwolenia swoich władz.

Zamach na premiera Burmy
na ulicach Londynu

LONDYN, 20. 1. We czwartek dokonano zamachu na samochód, w którym znajdowały się dzieci premiera Burmy.

Granat ręczny, rzucony na przejeżdżający samochód, eksplodował, nie wyrządzając jednak nikomu szkody.

Zamach ten pomyślany był przeciwko premierowi Burmy — Ba Maw, który jednakże z powodu niedyspozycji pozostał w domu, wysyłając samochodem tylko swe dzieci.

„Rząd" Wołoszyna udał się
Pod opiekę Berlina
Dowódca „siczowców" marzy o dyktaturze

PRAGA, 20. 1. Nominacja gen. Prchali na stanowisko trzeciego ministra Rusi Podkarpackiej wywołała wśród sfer t. zw. wołoszynowskich duże niezadowolenie, które stało się powodem licznych demonstracyj zwróconych przeciwko Pradze.

Demonstracje te organizowane są przez przywódców „siczowców" z osławionym głównym komendantem „siczowców" Wasylem Demkowem na czele. Demkow używa tytułu głównodowodzącego armii i pretenduje do uzyskania wpływów odpowiadających temu tytułowi, oraz stanowiska dyktatora.

Zorganizowane przez „rząd" Wołoszyna bandy, tworzące oddziały t. zw. „siczowców" usiłują wytworzyć opinię, że są oni prawymi synami Rusi Podkarpackiej, której dotychczas nie tylko, że nie widzieli, ale nawet o niej nie słyszeli, a o istnieniu jej dowiedzieli się dopiero przed paru miesiącami właśnie przy organizowaniu przez Wołoszyna band siczowych.

Spokojna ludność miejscowa, odnosząca się wrogo do rządu Wołoszyna i pragnąca powrotu do Węgier, pomimo niezbyt przyjaznego ustosunkowania do Pragi, z dwojga złego woli znajdować się jednak pod opieką władz czeskich, aniżeli pod „rządami" Wołoszyna i być stale narażoną na represje, gwałty i awantury.

Wołoszyn w odpowiedzi na nominację gen. Prchali wystosował nie tylko do rządu praskiego protest, lecz również notę protestacyjną do Berlina, oddając się rządowi Rzeszy pod opiekę.

Fakt ten bardzo wiele mówi i wiele wyjaśnia, nie można go więc pominąć i lekceważyć.

Zakusy „siczowców" zrozumiane zostały dobrze przez rząd czechowacki, który nie chcąc dopuścić do uniezależnienia się Rusi Podkarpackiej od rządu centralnego, mianował właśnie generała Prchalę członkiem rządu na Rusi Podkarpackiej, ażeby zaprowadzić tam ład i stłumić zapędy siczowców.

WYBORY DO SEJMU

W dniu 28 bm. odbędą się wybory do sejmu na Rusi Podkarpackiej. Termin zgłoszenia list kandydatów upływa w dn. 21 bm.

Wybranych ma być 32 posłów. W kołach dobrze poinformowanych twierdzą, że przedłożenie innej listy poza „rządową", na której figurują również nazwiska jednego Czecha i jednego Niemca, wydają się mało prawdopodobne.

Dalsze tarcia
W lwowskim Ozonie
Pos. Wojciechowski führerem

Ze Lwowa nadchodzą wiadomości o dużych tarciach i nieporozumieniach w tamtejszym Ozonie. Zaczęły się one podczas przygotowań wyborczych do Sejmu, kiedy jeden z wiceprezesów Ozonu p. Bronisław Wojciechowski zaczął prowadzić akcję wyłącznie na swoją rękę bez porozumienia z prezesem Kolankowskim i drugim wiceprezesem Ostrowskim. Rezultat akcji p. Wojciechowskiego był jak wiadomo dla Ozonu opłakany, **gdyż nie przeszedł przy wyborach ani on sam, ani drugi czołowy kandydat p. Semkowicz.**

Wybrany został natomiast pos. Rudnicki. Po tych niepowodzeniach p. Kolankowski złożył prezesurę Ozonu co dłuższy czas trzymano w tajemnicy i dopiero w piątek 20 bm. podano do wiadomości. Zupełnie nieoczekiwanie dla lwowskich członków Ozonu gen. **Skwarczyński mianował prezesem p. Wojciechowskiego**, co wywołało duże niezadowolenie, gdyż na terenie lwowskim jest on silnie zwalczany nie tylko przez opozycję, ale i przez niektóre koła ozonowe.

Min. Funk — prezesem Banku Rzeszy
Dr. Schacht — ministrem do zadań specjalnych

BERLIN, 20. 1. Oficjalnie komunikują, że minister gospodarstwa Rzeszy — Walter Funk mianowany został prezesem Banku Rzeszy Niemieckiej. Nominacja ministra Funka opiewa na lat 4.

Komunikat stwierdza, że nowe wielkie zadania stojące przed gospodarstwem narodowym Rzeszy, wymagają, ażeby stanowisko ministra gospodarki i prezesa Banku Rzeszy pozostawały w jednych rękach. Wobec tego nowy prezes Banku Rzeszy — Walter Funk pozostaje nadal na swym stanowisku ministra gospodarki.

Dotychczasowy prezes Banku Rzeszy — dr. Hjalmar Schacht pozostaje, jako minister Rzeszy, w gabinecie niemieckim. Komunikat określa stanowisko dr. Schachta jako „ministra do zadań specjalnych".

Niedzielny numer „ABC" przyniesie artykuły:

Władysława Brodowskiego: „Pięciolatka szpitalnictwa w świetle cyfr".

Antoniego Goerne: „Gdy nie ma wodza".

Jana Korolca: „W obliczu Niemiec".

Jerzego Pączkowskiego: „Los pracowników samorządowych".

Chmurno
Miejscami opady

Przewidywany przebieg pogody w dniu 21 b. m.:

Chmurno i miejscami opady, zwłaszcza na południu kraju, a rozpogodzenia w dzielnicach północno - wschodnich. W północno - wschodniej połowie kraju lekki mróz, poza tym temperatura w pobliżu 0 st. Słabe **wiatry** z południa i południowego **wschodu**.

„Lewiatan" agituje

„Lewiatan" jest zdecydowanym przeciwnikiem wszelkiej śmielszej polityki gospodarczej, z wielką obawą przyjmuje wszelkie pogłoski o porzuceniu trwającej wciąż niezwykle ostrożnej polityki walutowej.

Stanowisko sfer lewiatańskich jest o tyle dziwne, że w wielu innych krajach reprezentacje ciężkiego przemysłu patrzą na rozszerzenie akcji kredytowej banku emisyjnego przychylnym okiem, widząc w nim możliwość rozszerzenia własnej działalności. *Tymczasem nasz Lewiatan jest albo za leniwy, by zdecydować się na większy wysiłek, albo też dzisiejszy stan nie wymagający wysiłku, daje jego mocodawcom dostatecznie wysokie dochody.*

W ostatnim numerze „Przeglądu Gospodarczego" kierownik tego pisma p. E. R. (dr. Edward Rose) powraca znowu do niepokojącego „Lewiatan" tematu polityki emisyjnej Banku Polskiego. „Przegląd Gospodarczy" stwierdza, że wzrost obiegu biletów Banku Polskiego nie jest jedynie wynikiem konieczności udzielenia przez Bank Polski pomocy instytucjom zagrożonym przez nagłe wycofywanie wkładów. „Przegląd Gospodarczy" spostrzega, że potencjalne siły działają już obecnie nadal intensywnie w kierunku ekspansji kredytowej. „Przegląd Gospodarczy" wyraźnie się przeciwstawia wszelkim próbom przedwstępnego finansowania według wzorów niemieckich, *strasząc, że jest to droga pełna niebezpieczeństw, od których nawet sprawnie funkcjonująca kontrola obrotów dewizowych mogłaby nie uchronić waluty.*

Stanowisko „Przeglądu Gospodarczego" jest jednym z przejawów akcji o wiele szerszej. Cały szereg najrozmaitszych czynników, których pozornie nic nie wiąże z wielką trwogą przyjmują wiadomości o bardziej aktywnej polityce kredytowej, o planach wielkich robót inwestycyjnych. Jest rzeczą charakterystyczną, że te obawy są wyrażane często nawet przez te czynniki, które jeśli brać pod uwagę ich własne interesy gospodarcze, powinny raczej pchać w kierunku ożywienia polityki gospodarczej.

Tego rodzaju głosy i nawoływania wskazują wyraźnie, że istnieje jakaś tajemnicza tendencja, która za wszelką cenę chciałaby zapobiec polityce wielkich robót inwestycyjnych i umożliwiającej je bardziej aktywnej polityce kredytowej.

Propaganda prowadzona przeciwko wielkim planom inwestycyjnym nie doprowadzi do rezultatu pożądanego przez jej autorów, choćby ci autorzy rozporządzali nawet bardzo znacznymi funduszami finansowymi. Interes narodu polskiego wymaga jaknajszybszego przystąpienia do tego rodzaju polityki gospodarczej i żadne czynniki, czy to polityczne, czy to gospodarcze, nie będą w stanie temu przeszkodzić.

I. K.

STYCZEŃ	SŁOŃCE	
21	Wschód	Zachód
	7—33	16—1
	KSIĘŻYC	
	Wschód	Zachód
	7—25	17—28
SOBOTA	Dł. dnia	Przybyło
	8—28	0—44

Dziś: św. Agnieszki
Jutro: św. Wincentego

TEATRY

TEATR WIELKI: Dziś w piątek poraz 28-my „Faust" z „Nocą Walpurgii". Jutro w sobotę pierwszy gościnny występ G. Dubrowskiego w „Oneginie".

TEATR NARODOWY: „Grube Ryby" Bałuckiego.

TEATR NOWY: „Żywy ładunek".

TEATR POLSKI: „Maskarada" Iwaszkiewicza z Andryczówna i Smosarską.

TEATR MAŁY: „Temperamenty" Cwojdzińskiego.

TEATR LETNI: „Madame Sans Gêne" w reżyserii Niewiarowicza z Eichlerówną i Junoszą-Stępowskim na czele.

TEATR ATENEUM: Dziś „Dziewczyna z lasu" J. Szaniawskiego w reżyserii St. Perzanowskiej.

TEATR MALICKIEJ (Karowa 18) „Poprostu człowiek" z Piaskowską i Sawanem.

TEATR MALICKIEJ (Marszałkowska 8): „Pani Bovary" z Malicką w roli tytułowej.

TEATR KAMERALNY: „Dom wariatów" w reż. E. Chaberskiego.

TEATR 8.15: „Roxy i jej drużyna" z Lodą Halamą i Rakowieckim.

TEATR MAŁE QUI PRO QUO: Rewia „Wielka Czwórka" z Dymszą i Olszą na czele o godz. 7.30 i 10 wiecz.

REDUTA: O godz. 8 wiecz. „Uciekła mi przepióreczka" — Żeromskiego pod kierownictwem Osterwy.

TEATR DLA DZIECI T. ORTYMA W TEATRZE WIELKIM. W niedzielę o 12-ej i 4-ej pp. cudowna premiera podwójnego programu „Czerwony Kapturek" i „Trzy Świnki" oraz „Wojtek na Księżycu". Bilety w Kasie Teatru Wielkiego i w Orbisie.

STOŁ. TEATR POWSZ.: 2 przedstawienia: przy ulicy Narbutta 14 „Betlejki" oraz w szkole przy ulicy Oszmiańskiej „Wigilię".

KINA

KINA CHRZEŚCIJAŃSKIE

Informacje o filmach dozwolonych dla młodzieży tel. 7.11-25.

HOLLYWOOD: „Prawo kobiety". rewia „Frontem do karnawału".

ITALIA (Wolska 32): „Tygrys Esznapuru".

JURATA: „Kurier carski" oraz „Diabły wybrzeży".

KINO PARAFII ŚW. ANDRZEJA: „Czarny Korsarz".

KINO PARAFII ŚW. AUGUSTYNA: „Kochaj tylko mnie".

KOMETA: „Obawa przed skandalem" i rewia.

MARS: „8 żona Sinobrodego".

MIEJSKIE: „Złotowłosa"

PRAGA: „Prawo do szczęścia" i rewia.

PRASKIE OKO: „Marko Polo" i dodatki.

ROMA: „Brawura" z Clark Gable.

SOKÓŁ: „Tyran" i „5 milionów szuka spadkobiercy".

STUDIO: „Serce moje należy do ciebie".

ŚWIAT: „Dunia, córka wachmistrza" i „Wiosna nad Sekwaną".

NA TORZE ZAKOPIAŃSKIM

Wyścigi w Zakopanem wznowione

GONITWA 1.

Do cenniejszej nagrody dotowanej 700 zł. zapisano tylko 4 konie. Zdeklarowanie wyróżniają się tylko 2, t. j. Largo II i Turia. Przypuszczamy że znany nam z toru stołecznego Largo II powinien okazać się lepszym na celowniku.

GONITWA 2.

Stawka bardzo miernych koni na starcie. Trudno o zdeklarowanego faworyta. Mimo słabego debiutu na torze w Zakopanem powinien iść z najlepszymi szansami niegdyś dobry Turenne. Z pozostałych najlepszymi kandydatami na płatne miejsce wydają się być: Fifilus i Aza.

GONITWA 3.

Płoty. Sądząc po niezłym debiucie w tego rodzaju gonitwach Pegazus, powinien dziś w znacznie od siebie słabszej stawce triumfować. Florencia II zadebiutowała w płotach w sezonie jesiennym na torze warszawskim ze słabym powodzeniem. Skacze obecnie dobrze, znajduje się w niezłej formie, więc walczyć powinna o płatne miejsce. W niezłej kondycji biega Orawa II. Niespodziankę może zrobić debiutująca Omara. Reszta zapisanych koni w normalnych warunkach dużych szans mieć nie powinna. Typujemy Pegazus, Orawa, Florencja II.

GONITWA 4.

Pierwszorzędne szanse mieć będzie zapisana w gon. 3 Orawa II. Zdaniem naszym będzie ona wycofana z gonitwy z płotami. Perzeus jeszcze nie doszedł do formy. Po ciężkim torze dobrze przejdzie półbrat doskonałej Napaści, Neftis. Kto chce gonitwę wygrać musi w pierwszym rzędzie pokonać Noisette.

GONITWA 5.

Na czoło stawki wysunąć należy 3 niezłe biegające klacze, które wyróżniają się swą bojową kondycją. Są to: Cynara, Łaskawa Pani II i Memoria.

GONITWA 6.

Lawina biegająca w Warszawie zupełnie bez powodzenia, doszła dopiero do formy w sezonie zakopiańskim. Na tym dystansie nie ma dla siebie w tej stawce zbyt groźnego przeciwnika. Szybkie: Pamir i Baba Jaga mogą znaleźć się na płatnym miejscu.

Zapisy na sobotę

GON. 1. Dyst. 4000 m. Nagr. Polskiego Związku Jeździeckiego 700 zł. Przeszkody. Carmencita i Turia Ferdynandów, Largo II Wójcika, Winiet Trzeszewskiego.

GON 2. Dyst. 1800 m. Nagr. 400 zł. Aar Strzeszewskiego. Arkadia Michalskiego, Aza Karlingera, Bystrzyca Mencla, Fifikus Rościszewskiego, Firmament Ferdynandów, Foryś Ursela, Gravelotte Półtorakowej, Turenne Pomernackiego.

GON. 3. Dyst. 2400 m. Nagr. 400 zł. Płoty. Arkadia Michalskiego, Florencja II i Karap Rościszewskiego. Kanclarz i Orawa II Mieczkowskiego, Kropidło Wąsowicza, Mixt Michałowo, Omara i Pegazus st. Jordan.

GON. 4. Dyst 1600 m. Nagr. 600 zł Brysk Karlingera, Cynara Sulejwicza, Diomara Niwona — Krasuskiego, Mimoza IV Stokowskiej, Łaskawa Pani II Wójcika, Ultimo Bukowieckiego.

GON. 6. Dyst. 1400 m. Nagr. 500 zł. Aar Strzeszewskiego, Baba Jaga Zahorskiego, Bonne Aventure Lewickiego, Demokracja II Rosieckiego, Fifikus Rościszewskiego, Lawina Stokowskiej, Nagroda II Mencla, Olaf Michalskiego, Pamir i Tajfun Mieczkowskiego.

Niepokojący odsetek
przedsiębiorstw prowadzących księgowość

Poziom handlu i przemysłu mierzy się między innymi również liczbą przedsiębiorstw, prowadzących księgowość w stosunku do liczby przedsiębiorstw, które księgowości nie prowadzą.

Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu przyjmując powyższy miernik jako uzasadnione kryterium badania poziomu gospodarczego, stwierdził, że odsetek przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych prowadzących księgi handlowe jest dla terenu Izby Skarbowej Grudziądz, t. zn. woj. Pomorskiego, niepokojąco niski.

Odsetek ten wynosi niespełna 11.2 proc. Wynika z tego, że na ogólną liczbę przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych około 50.000, księgowość prowadzi tylko nie wiele ponad 5.600 przedsiębiorstw. Cyfra ta obejmuje już w pewnym zakresie przedsiębiorstwa posługujące się księgowością uproszczoną. Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu podaje dla informacji, że w wielu okręgach Izb Skarbowych odsetek ten jest o wiele niższy i np. na terenie Nowogródka wynosi on tylko 3.4 proc.

Jasnym jest jednakże, że porównawczość tej cyfry trzeba traktować bardzo oględnie. Cyfra 11.2 proc. stwierdza, że z przyczyn, które trzeba będzie dokładnie ustalić, księgowość mimo niewątpliwych korzyści, jakie daje jej prowadzenie przedsiębiorstwom, jest uważana za zbyteczne obciążenie i tolerowana jako zło konieczne tylko wtedy, kiedy wymagają tego przepisy ustawowe.

Wyrok w sensacyjnym procesie
O zmasakrowanie więźniów

NEW YORK, 19. 1. W dniu wczorajszym zapadł wyrok w sensacyjnym procesie o nadużycie władzy w więzieniu w Holmesburg.

W sierpniu roku ub. 4-ch więźniów zostało dosłownie zmasakrowanych rzekomo z powodów dyscyplinarnych. Zastępca dyrektora więzienia Frank A. Craven został skazany na 1 i pół roku więzienia. Odbędzie on karę w więzieniu, którym kierował przez szereg lat.

Postępowanie sądowe w stosunku do 9-ciu innych urzędników trwa w dalszym ciągu.

Obdukcja zwłok więźniów wykazała, że zostali oni zmasakrowani w okrutny sposób. Czaszki nieszczęśliwych ofiar były strzaskane. Zwłoki były tak zniekształcone, że ustalenie tożsamości napotykało na poważne trudności.

Czy firma może nie płacić
komisarycznemu zarządowi w Rzeszy?

W sądzie handlowym w Warszawie znalazł się proces o należności firmy wiedeńskiej, będącej uprzednio w rękach niemieckich, a po zajęciu Austrii przez Niemcy objętej przez zarząd komisaryczny.

Firma wiedeńska „Bernhart Altman", będąca znanym w Europie Domem Towarowym wystąpiła przeciwko firmie warszawskiej „Adam Frendler" o należność 8.600 zł. za dostarczone towary. Z żądaniem zapłaty wystąpił w imieniu zarządu komisarycznego adw. Jerzy Biernacki. Firmę warszawską zastępował adw. Augenblik, który na wstępie rozprawy zakwestionował pełnomocnictwo adw. Biernackiego i wystąpił z dłuższym przemówieniem. Zdaniem obrońcy komisaryczny zarząd nie powinien być uznany w Polsce tak, jak zdaniem adwokata nie jest uznany w Anglii i Belgii.

Adw. Biernacki Jerzy żądał rozpatrzenia sprawy, twierdząc, że firma musi zapłacić. Dekrety antyżydowskie ustawodawstwa niemieckiego nie mogą być w Polsce kwestionowane, skoro uznajemy suwerenność państwa niemieckiego.

Na rozprawę przybyło wielu prawników zainteresowanych prawną stroną zagadnienia i kupców żydów, dla których sprawa jest niezwykle aktualna.

Proces Staszysa
w apelacji

WILNO, 19. 1. W dniu 3 marca b. r. Sąd Apelacyjny w Wilnie rozpatrywać będzie sprawę b. prezesa b. litewskiego komitetu narodowego Konstantego Staszysa, skazanego w Sądzie Okręgowym za przekroczenia dewizowe na rok więzienia i 10 tys. zł. grzywny.

Zakaz palenia
w tramwajach?

Zarząd Miejski zwrócił się do właściwych czynników rządowych z prośbą o wyrażenie zgody na rozszerzenie zakazu palenia tytoniu wewnątrz wozów również na wozy przyczepne.

Jak wiadomo, dotychczas wolno było palić na pomostach oraz wewnątrz wagonów przyczepnych.

Sprawa ta nie została jednak ostatecznie zdecydowana.

Kwesta
na szkolnictwo polskie za granicą

W niedzielę, dnia 22 b. m., odbędzie się w Warszawie, pierwsza w tym roku, publiczna zbiórka na fundusz szkolnictwa polskiego zagranicą.

Narada oświatowa
organizacyj rolniczych

Zapowiedziana przed kilku tygodniami ogólnopolska narada oświatowa przedstawicieli izb rolniczych i towarzystw rolniczych wojewódzkich odbędzie się w dn. 23 i 24 stycznia r. b. w siedzibie Związku Izb i Org. Roln. R. P. (Warszawa, ul. Kopernika 30 — I piętro).

Przedmiotem narady będzie przedyskutowanie i ustalenie aktualnych postulatów wsi w następujących zagadnieniach.

1. Obecny ustrój szkolnictwa w świetle potrzeb wsi.
2. Nauczanie w szkołach powszechnych, a potrzeby życia społecznego i gospodarczego wsi.
3. Sprawa przysposobienia gospodarczego młodzieży wiejskiej do pracy w handlu, spółdzielczości, rzemiośle, i przemysłach wiejskich.
4. Szkolnictwo rolnicze, a oświata pozaszkolna rolnicza.

W zebraniu wezmą udział również przedstawiciele Ministerstwa Oświaty i Rolnictwa, sfer sejmowych i organizacyj nauczycielskich.

Z 54,6 na 55,0 wzrósł
Wskaźnik cen hurtowych

Według danych G. U. S. ogólny wskaźnik cen hurtowych w grudniu r. ub. wyniósł 55,0 wobec 54,6 w listopadzie r. ub. i 58,1 w grudniu 1937 r. (Podstawa — 1928 r. = 100).

Poniżej podajemy wskaźniki cen grup specjalnych w grudniu r. ub. (Podstawa — 1928 r. = 100; pierwsza liczba w nawiasach oznacza wskaźnik za listopad r. ub., druga — za grudzień 1937 r.):

żywność i używki 52,6 (52,0 — 56,5); nabywane przez spożywców 59,0 (58,6 — 60,8);

artykuły rolne krajowe 47,7 (47,0 — 52,3); sprzedawane przez rolników 41,2 (40,5 — 47,4);

artykuły przemysłowe 57,3 (57,2 — 59,6); surowce 56,3 (55,8 — 60,4); półfabrykaty 56,6 (56,6 — 57,9); wyroby gotowe 58,8 (58,8 — 60,8); w tym dla konsumcji 55,6 (55,6 — 58,0);

surowce i półfabrykaty przemysłowe 56,4 (56,3 — 59,0); uzależnione od zagranicy 39,4 (40,9 — 42,7); skartelizowane 77,3 (77,2 — 77,5);

materiały budowlane 54,7 (54,7 — 54,6);

artykuły przemysłowe nabywane przez rolników 64,4 (64,4 — 65,7).

Ujęcie
groźnego bandyty

W nocy z środy na czwartek na Żabieńcu pod Łodzią policja otoczyła dom przy ul. Granicznej nr. 1, gdzie w mieszkaniu swej przyjaciółki ukrył się znany bandyta 28-letni Jan Ptasiński z Kalisza.

Otoczony przez policję bandyta zaczął gęsto ostrzeliwać się z rewolweru. Policja odpowiedziała strzałami, w wyniku których Ptasiński został ranny w słos pacierzowy.

Przewieziono go w stanie groźnym do szpitala i ustawiono przy jego łóżku posterunek policyjny.

Nowy
Minister handlu
w Ameryce

WASZYNGTON, 20. 1. Prezydent Roosevelt zatwierdził nominację Harry'ego Hopkinsa, dotychczasowego kierownika biura pracy, na stanowisko ministra handlu.

Wywołało to burzliwą dyskusję w senacie. Senator Holt w ciągu 2-godzinnej mowy ostro sprzeciwił się tej nominacji, stawiając nowemu ministrowi handlu ciężkie zarzuty, jak ten, że w czasie urzędowania Hopkinsa w biurze pracy budżet biura używany był do celów politycznych.

Kolonia dla upadłych kobiet
powstała pod Bydgoszczą

W Topulnie pod Bydgoszczą utworzona została pierwsza w Polsce kolonia dla upadłych kobiet. Kolonia ta zajmuje wielki majątek ziemski 400 - morgowy wraz z ogrodem warzywnym i sadem. Całe gospodarstwo uprawiane będzie wyłącznie przez kobiety.

Dotychczas prowadzono zakład tytułem próby, ponieważ dała ona doskonałe wyniki, zakład przybrał formę stałą. Jedynymi mężczyznami na całym gospodarstwie są stajenny i woźnica.

Pensjonariuszki zakładu przydzielane przez władze i organizacje przebywać będą w Topulnie przez 3 lata. W tym czasie poza pracą na roli, w sadzie i ogrodzie wrzywnym, dziewczęta będą się kształciły, słuchały wykładów społecznych i uczestniczyły w różnych kursach zawodowych i z dziedziny gospodarstwa domowego. Jednym z punktów regulaminu zakładowego jest zerwanie wszelkiego kontaktu ze światem, nawet w zakresie korespondencji.

Skład bluźnierczych obrazów
w socjalistycznym Związku

W czasie zarządzonej rewizji w lokalu związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie policja znalazła znaczną ilość wizerunków o treści bluźnierczej, skopiowanych z sowieckich pism bezbożniczych, oraz kilka obrazów obrażających armię polską.

Do odpowiedzialności pociągnięto prezeskę Związku, studentkę USB Janinę Misiewiczównę, w stosunku do której sąd okręgowy uznał winę za udowodnioną i skazał ją na 2 lata więzienia. Skazana odwołała się do sądu apelacyjnego, który podzielił stanowisko pierwszej instancji i wyrok w całej rozciągłości zatwierdził.

Bojownikom o Niepodległość
Rocznica Styczniowa na Suwalszczyźnie

W dniach 21 i 22 b. m. odbędą się we wsi Monkinia w pobliżu Wigier na Suwalszczyźnie podniosłe uroczystości związane z obchodem Powstania Styczniowego oraz poświęceniem kaplicy - pomnika wzniesionego ku czci Powstańców, którzy ujęci przez Moskali w okolicznych lasach powieszeni zostali w tej miejscowości.

Myśl wzniesienia kaplicy - pomnika ku uczczeniu bohaterów 1863 r. oraz umieszczenia w nim tablicy pamiątkowej ufundowanej przez Oddział Warszawski im. Romualda Traugutta P. T. K. L. O. R. „Pochodnia" rzucił jeden z członków tego Towarzystwa i myśl ta dzięki usilnym staraniom i zabiegom tamtejszego prob. ks. Mieczysława Mieszki oraz pomocy miejscowego społeczeństwa została zrealizowana w ciągu dwóch ostatnich lat.

Uroczystości w Monkiniach rozpoczną się w dniu 21 b. m. Mszą św. za poległych Powstańców, poczym odbędzie się poranek dla młodzieży ku czci Powstańców z przedstawieniem i okolicznościowym przemówieniem. W drugim dniu przed nabożeństwem w kościele parafialnym nastąpi poświęcenie kaplicy wraz z tablicą, na której widnieje napis „Bojownikom o Niepodległość". Dalsze punkty programu wypełni defilada wojska i organizacyj społecznych ze sztandarami oraz skromny obiad żołnierski.

Spłonął
statek angielski

GIBRALTAR, 20. 1. W pobliżu przylądka Trafalgar spłonął statek angielski „Ulumus". Załoga w liczbie 25 marynarzy została uratowana i dostarczona do Gibraltaru przez statek angielski „Waziristan".

Posiedzenie sejmu śląskiego
odbędzie się w poniedziałek

Na dzień 23 stycznia br. wyznaczone zostało plenarne posiedzenie sejmu śląskiego.

Porządek dzienny przewiduje m. in. pierwsze czytanie projektu ustawy skarbowej i preliminarza budżetowego województwa śląskiego na okres 1939/40 r.

Poza tym na porządku dziennym znajduje się szereg projektów ustaw, m. in. projekt ustawy o zniesieniu powiatu świętochłowickiego i w związku z tym o zmianie granic powiatów katowickiego, pszczyńskiego i tarnogórskiego.

Zarządzenia antyżydowskie
w Niemczech

BERLIN, 20. 1. „Dziennik Ustaw Rzeszy" ogłasza 8 rozporządzenie do ustawy o obywatelstwie.

Na mocy tego rozporządzenia z dniem 30 stycznia r. b. unieważnione zostają wszystkie nostryfikacje lekarzy dentystów, weterynarzy i aptekarzy żydowskich w Niemczech.

Wybuch zbiornika
z olejem

BOCHUM, 20. 1. W obrębie zakładów hutniczych „Bochum Verein" wybuchł zbiornik z olejem. Wielu strażaków oraz czterech robotników odniosło ciężkie poparzenia.

Trzęsienie ziemi
na półwyspie Kiszu

TOKIO, 20. 1. W mieście Wakey-ka na półwyspie Kiszu miało dziś miejsce o godz. 9.28 silne trzęsienie ziemi. Przerażeni mieszkańcy opuścili w popłochu domy, których część uległa zniszczeniu. Ofiar w ludziach dotychczas nie zanotowano.

PAMIĘTAJ O BEZROBOTNYCH NARODOWCACH

Ankieta zbożowa

Rozmowa z p. posłem Piotrem Sobczykiem

Prezesem Związku Izb i Organizacyj Rolniczych RP.

Kontynuując naszą **ankietę** w sprawie zbożowej, zwróciliśmy się do p. posła Sobczyka, prezesa naczelnej organizacji rolniczej, z prośbą o odpowiedź na kilka pytań.

— Czy niski poziom cen zboża w Polsce wynika z trudności gospodarczych, czy też również z założeń doktrynalnych politycznych?

— **Ceny zbóż w Polsce, jako w kraju o nadwyżkowej** produkcji zbóż, mają tendencję do wyrównywania się z poziomem cen na rynkach światowych. Ponieważ koszty produkcji zbóż w szeregu krajów są niższe od kosztów produkcji zbóż w Polsce, więc zdarza się często, że niski poziom cen zbóż na rynkach światowych jakkolwiek jeszcze opłacalny dla innych krajów, staje się już nieopłacalny dla Polski. W takich warunkach opłacalność produkcji zbóż w Polsce może być zapewniona **tylko przez oderwanie się cen zbóż w Polsce od poziomu światowego.** W szczególnie niepomyślnych warunkach zrealizowanie tego postulatu jest niezmiernie trudne, a przede wszystkim kosztowne. Różne, dotychczas stosowane sposoby utrzymywania opłacalnego poziomu cen zbóż w Polsce miały swoje wady i zalety, nie zdołały jednak w pełni osiągnąć zamierzonego celu. Najważniejszą przeszkodą w osiągnięciu opłacalnego poziomu cen, jest szczupłość przeznaczonych do tego środków finansowych. Niewątpliwie jednak wywiera tu również pewien wpływ tendencja do utrzymywania t. zw. korzystnej koniunktury dla produktów hodowlanych, a więc niskiego poziomu cen produktów roślinnych w stosunku do produktów zwierzęcych. Najczęściej jednak korzyści na hodowli nie wyrównywują strat na zbożu, a nawet zazwyczaj niska cena artykułów roślinnych, ciągnie za sobą w dół ceny hodowlane.

— Czy podniesienie ceny zboża w Polsce miałoby zasadniczy wpływ na rentowność rolnictwa?

— Ze względu na to, że dochód **rolnictwa ze sprzedaży zbóż stanowi poważną pozycję w ogólnym dochodzie rolnictwa, a dla znacznej ilości warsztatów rolnych stanowi główną pozycję dochodów, zatem wysokie ceny zbóż wywierają bardzo silny wpływ na ogólny dochód rolnictwa.** Według obliczeń Biura Związku, ilość ziarna zbóż chlebowych wyrzucanych na rynek wewnętrzny (biorąc pod uwagę przeciętną z lat 1934 — 1936) wynosi około 21 milionów q. Różnica cen zbóż, wynosząca kilka złotych na kwintalu, stanowi w dochodzie rolnictwa wielką pozycję, a dla wielkiej ilości gospodarstw różnica ta decyduje o zamknięciu budżetu z zyskiem lub stratą.

— Czy podniesienie cen zboża w Polsce miałoby wpływ na podniesienie kosztów utrzymania?

— **Na podniesienie kosztów utrzymania w Polsce ma wpływ cena chleba a częściowo mąki, ale nie cena zbóż. Doświadczenie wskazuje, że cena chleba nie postępuje równolegle za ceną zbóż.** Między obiema cenami istnieje marża bardzo elastyczna, która w obecnych warunkach umożliwiłaby z łatwością doprowadzenie cen zbóż do opłacalnego poziomu, bez naruszenia cen chleba, bądź ich podniesieniu tak nieznacznym, że **nie wpłynęłoby to w sposób odczuwalny na poziom kosztów utrzymania.**

— Czy podniesienie cen zboża w Polsce byłoby specjalnie niekorzystne dla mniejszości żydowskiej?

— **Ludność żydowska w Polsce,** będąca w całości warstwą konsumencką narażona jest na ujemne skutki wzrostu cen zbóż tylko o tyle, o ile mogłoby to mieć wpływ na koszty utrzymania, co jak już powiedziano, raczej nie grozi. **Natomiast dla kupców zbożowych, o ile mają oni skłonności do spekulacji, najkorzystniejsze są duże wahania cen. Wiem, że wśród handlujących zbożem jest wiele żydów, a czy mają oni skłonności do spekulacji, to już nie jest pytanie wyłącznie gospodarcze.**

— Czy w dzisiejszych warunkach byłoby wskazane uregulowanie handlu zbożem przez wprowadzenie monopolu zbożowego?

— W dzisiejszych warunkach w Polsce byłoby przede wszystkim pożądane doprowadzenie cen zbóż do poziomu opłacalnego przez zapobieżenie silnym wahaniom tych cen. **Być może, monopol zbożowy byłby w stanie zapewnić wykonanie tych postulatów. Jednakże organizacja monopolu zbożowego w Polsce napotkałaby niewątpliwie na tak duże trudności,** przede wszystkim natury **finansowej, że mogłyby one uniemożliwić praktycznie funkcjonowanie tego monopolu. Punkt ciężkości całego zagadnienia leży nie tyle w systemie obranym dla podniesienia cen zbóż, ale przede wszystkim w wielkości przeznaczonych na ten cel środków pieniężnych i w zastosowaniu ich we właściwym czasie.**

Trzeba się decydować

„Czas" boi się wielkich inwestycji

Budżet oszczędny, a budżet skąpy

(J.K.) „Czas" w artykule wstępnym tak ocenia naszą sytuację gospodarczą:

A przede wszystkim trzeba pamiętać o tym, że sytuacja naszego rolnictwa nadal jest opłakana. Ceny żyta nie potrafimy ani rusz podnieść ponad 14 zł. za q., a wiadomo, że jest to cena nieopłacalna. Grozi to spadkiem produkcji zbożowej w przyszłym roku. Wg. zestawienia za 11 miesięcy ubiegłego roku sprzedaż nawozów azotowych w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego spadła o 9 procent. Nie wiemy niestety, ile spadła w okresie sezonu jesiennego, kiedy na nią wpływała niska cena zboża. W każdym razie spadek sprzedaży nawozów, mimo obniżki ich ceny świadczy o tym, że rolnicy pesymistycznie oceniają rentowność produkcji zbożowej, że zmniejszają nakłady na nią, bo nakłady te okazują się nieopłacalne.

Nic nie słychać w dziedzinie powiększenia rynku zbytu dla węgla, którego produkcja tak wydatnie wzrosła po włączeniu Zaolzia. Jeszcze gorzej przedstawia się sprawa żelaza, gdzie nie tylko nie widać widoków na rozszerzenie rynku zbytu dla tak gwałtownie po włączeniu Zaolzia wzrastającej produkcji, lecz przeciwnie, można mieć obawy, że rynek zbytu dla produkcji hutniczej zmaleje. Bo i wieś mniej zakupi żelaza, tak jak mniej kupuje nawozów, przede wszystkim zaś obcięcie kredytów w budżecie kolejowym na renowację taboru i na wymianę szyn zmniejsza hutnictwu tak poważny rynek zbytu, jakimi są koleje.

Nie wiemy, w jakim kierunku pójdzie polityka w zakresie węgla i żelaza, jak również nie wiemy, w jakim kierunku pójdą, i czy i w jakiej mierze okażą się konieczne posunięcia w kierunku aktywizacji bilansu handlowego."

Jaką drogę wyjścia widzi „Czas" z obecnej sytuacji:

Sejm poprzedni całkowicie aprobował politykę forsowania inwestycyj. W sejmie obecnym ozwały się nawet głosy, krytykujące naszą politykę gospodarczą za zbyt słabe tempo inwestycyj. Nie tylko rząd ale i sam Sejm przywiązuje zatem do akcji inwestycyjnej wielkie znaczenie.

Ale logicznym tego następstwem musi być takie stanowisko w sprawie budżetu „wegetatywnego", któreby nie podcinało możliwości inwestycyjnych, lecz przeciwnie, im sprzyjało. Nie można równocześnie rozszerzać wydatków wegetatywnych i inwestycyjnych. Jedne muszą ustąpić drugim. Gospodarstwo jest przeciążone podatkowo. Nie można zatem liczyć na wyciśnięcie ze społeczeństwa więcej, niż ono na cele państwowe obecnie daje. Trzeba wybierać pomiędzy budżetem a inwestycjami. Albo oszczędny budżet i inwestycje, albo budżet nieoszczędny i zmniejszenie inwestycyj. My wolimy to pierwsze. Ale najwięcej obawiamy się drogi trzeciej: wysokiego budżetu i wielkich inwestycyj. Bo w takim wypadku ani jedno, ani drugie prawdopodobnie nie będzie wykonane.

Oszczędny budżet, ale **nie budżet skąpy.** Z ł u d z e n i e m z a ś j e s t, b y w i e l k i e i n w e s t y c j e m o g ł y b y ć p o r u s z a n e z e ź r ó d e ł p o d a t k o w y c h. Na ten cel muszą być znalezione inne źródła.

Dziś przeżywamy okres, w którym trzeba decydować się na **ś m i a ł e p o s u n i ę c i a, t r z e b a m i e ć w i a r ę** w c z y n n e m o ż l i w o ś c i, s t o j ą c e p r z e d n a r o d e m p o l s k i m. Dziś w dziedzinie gospodarczej mamy ważniejsze zadania do spełnienia od oszczędzenia 1000 zł. w budżecie, czy też zgłoszenia najsłuszniejszej poprawki do jednej z ustaw podatkowych. **Zastrzeżenia „Czasu" wypływają z obaw przed wielkimi zmianami.**

Polska krajem imigracji żydów

Ucisk Polaków w Niemczech

Posiedzenie komisji budżetowej Sejmu

Sejmowa komisja budżetowa omawiała w piątek budżet Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Sprawozdawca wicemarszałek Surzyński oświadczył, iż stosując się do zwyczajów, nie omówi obecnie wypadków politycznych ubiegłego roku. Będzie na to miejsce w komisji spraw zagranicznych, ponieważ p. min. Beck zapowiedział expose w najbliższym czasie.

NIE MOŻEMY TOLEROWAĆ

Mówiąc o sytuacji Polaków za granicą, p. Surzyński nawiązuje do deklaracji polsko - niemieckiej z 5 listopada 1937 r. i wyraża nadzieję, że zagadnienie Polaków w Niemczech nie utrudni wzajemnych stosunków między obu państwami. Spełnienie tej nadziei nie od nas jednak zależy. Wiadomości, które przychodzą z Niemiec są niepokojące. Niszczeją fundamenty nie mogącego się wybudować pierwszego polskiego liceum żeńskiego w Raciborzu. **Fakt wydalenia w ostatnich tygodniach czołowych działaczy polskich, poruszył do głębi opinią polską.**

Kierowana **po raz pierwszy** w ub. roku kategoria robotników sezonowych do gospodarstw chłopskich w Niemczech, stanowiąca 31.000 robotników, miała fatalne warunki bytowania. Robotnicy byli wyzyskiwani, bardzo źle traktowani i bardzo źle wynagradzani. Nie powinniśmy tolerować tak szkodliwego zjawiska, a emigrację naszą ograniczyć do takiej kategorii robotników, którzy mieliby zapewnione warunki i wynagrodzenie. Z całą stanowczością musimy domagać się od kontrahentów całkowitego dotrzymania warunków umowy.

NAPŁYW ŻYDÓW

Przechodząc do spraw emigracyjnych stwierdza referent, że w srawie emigracji żydowskiej piętrzą się przed nami olbrzymie trudności. Państwa zachodnie i zamorskie traktują zagadnienie żydowskie wyłącznie pod kątem widzenia uchodźców z Niemiec. W Polsce problem ten sprowadza się do konieczności wznowienia zahamowanej po wojnie emigracji żydowskiej w rozmiarach odowiadających potrzebom państwa i ludności żydowskiej. **Tym czasem w r. 1938 wskutek przypływu uchodźców z Niemiec, Polska klasyczny kraj emigracji żydowskiej, stała się krajem imigracyjnym, do którego przypływa element z Polską nie związany.** Traktowanie problemu przez **państwa** zachodnie wyłącznie pod kątem uchodźców z jednego państwa, musi w opinii publicznej w Polsce wywołać wrażenie, że tworzenie uchodźców jest w praktyce premiowane, a szukanie rozwiązania problemu emigracji żydowskiej z Polski drogą konstruktywnej współpracy międzynarodowej, stawia nasze państwo i żydów polskich w sytuacji upośledzonej.

USIŁOWANIA M. S. Z.

Usiłowania Min. Spraw Zagranicznych idą w trzech kierunkach: podkreślenia znaczenia Palestyny dla emigracji żydowskiej; wykorzystanie wszystkich możliwości, niestety bardzo nikłych, w krajach imigracyjnych i znalezienie nowych terenów emigracyjnych, umożliwiających akcję osiedleńczą na większą skalę.

Prawa żydów do swobodnego bytu narodowego i gospodarczego **ale na ich własnej ziemi Polacy** bynajmniej nie negują, **przeciwnie uważają to za właściwe i naturalne rozwiązanie problemu, ale** społeczeństwo **żydowskie musi** zrozumieć, że poza jego dążeniami istnieją interesy Polski. **Naród polski nie cofnie się przed przeprowadzeniem swoich interesów życiowych, mimo wszelkiej trudności.** Obecnie jest jeszcze czas na spokojne rozwiązanie zagadnienia, ale jeśli nie będzie innego wyjścia, będziemy musieli podjąć rozwiązanie zagadnienia żydowskiego we własnym zakresie.

ANALIZA BUDŻETU

Z kolei sprawozdawca przeprowadził ścisłą analizę budżetu i zaproponował kilka poprawek, m. in. o przyznanie kredytu w wysokości 75.000 zł. na bibliotekę polską w Paryżu, ze względu na wysoki autorytet tej instytucji, przenikający do najszerszych warstw społeczeństwa francuskiego.

REZOLUCJA KS. PADACZA

Ks. Padacz (nie należący do Ozonu) oświadczył, że jeżeli zostanie zrealizowana jego rezolucja dotycząca emigracji żydowskiej, Polacy zajmą miejsca żydów, którzy wyemigrują z Polski i wtedy pozycja budżetowa, zawierająca wydatki na emigrację może być zmniejszona na korzyść wydatków na opiekę nad emigrantami. **Polscy emigranci muszą być pionerami idei mocarstwowej Polski, którą Opatrzność powołała do zajęcia pierwszego miejsca między narodami słowiańskimi.**

Preliminarz budżetowy Min. Spraw Zagranicznych komisja **przyjęła** w brzmieniu rządowym bez zmian. Poprawki proponowane przez referenta oraz rezolucje będą głosowane przy trzecim czytaniu.

DZIEN W POLITYCE

AUDIENCJE U PREMIERA

P. premier Rady Ministrów gen. Felicjan Sławoj - Składkowski przyjął p. J. Karszo - Siedlewskiego, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego R. P. w Terehanie, p. Maurycego Jaroszyńskiego prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego., delegatów miasta Słupcze, oraz delegację Związku Powstańców Wielkopolskich.

OZON PROTESTUJE

Wydział powiatowy w Tczewie uwzględnił protest wyborczy zgłoszony przez OZN w Pelplinie. Protest uzasadniony był wypadkami niedozwolonej agitacji wyborczej w lokalach głosowania i technicznymi warunkami, które udaremniły tajność głosowania.

Nowe wybory zostaną rozpisane niebawem.

AMBASADOR R. P. U PREZ. ROOSEVELTA

Prezydent Roosevelt przyjął na dłuższej audiencji ambasadora R. P. Potockiego.

N. K. W. STR. LUDOWEGO

Najbliższe posiedzenie N. K. W. zajmie się uchwałą Rady Naczelnej w sprawie porozumienia z innymi stronnictwami. Sprawa ta ma być wszechstronnie przedyskutowana i ma podobno zapaść uchwała, że mimo rozmów będzie utrzymana niezależność polityki Str. Ludowego.

WSPÓŁPRACA PPS Z BUNDEM

P. P. S. w ostatnich czasach prowadzi szereg konferencji z przywódcami Bundu celem uzgodnienia współpracy w Radach miejskich.

RZYMOWSKI WŚRÓD DEMOKRATÓW

Jedna z agencji donosi, że sprawa formalnego powołania do życia Str. Demokratycznego jest już bardzo bliska. Wśród członków zarządu nowej partii bardzo wybitne stanowisko zajmować ma były akademik litreatury, Wincenty Rzymowski.

De Valera przeprasza Chamberlaina

za zamach na syna premiera

LONDYN, 20. 1. Nadkomisarz Irlandii w Londynie Dulanty zjawił się we czwartek u premiera Chamberlaina i wyraził mu w imieniu premiera De Valery swe ubolewanie z powodu zamachu bombowego, dokonanego w jednym z hoteli irlandzkich, w którym przebywał 24-letni syn premiera Chamberlaina.

Po dziesięciu dniach

Pierwsze dziesięć dni ciągnienia **czwartej klasy** czterdziestej trzeciej Loterii klasowej **przyniosły** obfity plon w postaci licznych wielkich wygranych.

Między nimi czołowe miejsce zajmuje wygrana 100.000 zł., **która padła na numer 7.654** w jednej z **kolektur warszawskich.** Wśród posiadaczy **poszczególnych „piątek" wymienimy** pp. Czajkowską, Franciszkę Urstein i **M. Weinstoka,** dorożkarza z zawodu.

Wśród wygranych po 75.000 zł., jedna **padła** w jednej z kolektur lwowskich **na nr. 155.227, druga zaś w Łodzi na nr. 83.168.**

Oto **szczęśliwi** właściciele tego numeru:

pani E. Majer, tkaczka z zawodu, pracowała w jednej z fabryk łódzkich — obecnie zredukowana. Przetrwanie bezrobocia nie będzie teraz, gdy otrzymała 12.000 zł., zbyt ciężkie.

pan Leon Szulc jest wykwalifikowanym robotnikiem, pracującym stale w fabryce Barcińskiego w Łodzi.

Pan Szulc otrzyma też jako **wygraną** 12.000 zł. Taka sama kwota **przypadła** w udziale:

panu St. Walczakowi, który **zajmuje** stanowisko zakrystiana **w jednym z parafialnych kościołów łódzkich.**

Trzecia wygrana w sumie **75.000** zł padła w kolekturze **warszawskiej** na Nr. 108.375. Z pośród **właścicieli** tego numeru wymienimy p. **Jana** Wierzejskiego, szofera z Międzyrzecza Podlaskiego.

Po pięćdziesiąt tysięcy **złotych wygrały** numery: 85,912 w Warszawie i 110.183 w Lublinie. Poza tym **padło** wiele wygranych po 25.000, 20,000 15,000, 10,000 i t. d. złotych.

Główna wygrana, t. j. **m i l i o n** złotych wylosowana będzie 24 b. m. o godz. 8-ej rano.

Ciągnienie transmitowane będzie **na** wszystkie rozgłośnie polskie.

Aresztowanie żydów w Gdańsku

GDAŃSK, 20. 1. Władze **policyjne** w Gdańsku **zaaresztowały** 16 osób wyznania mojżeszowego, pod zarzutem dokonania **przestępstw** skarbowych. Aresztowani rekrutują się ze sfer handlowych i przemysłowych.

Tabela loterii

13 dzień ciągnienia 4-ej klasy 43-ej Loterii Państw.

Główne wygrane

I i II ciągnienie

Stała dzienna wygrana 5.000 zł. padła na nr. 31298
25.000 zł.: 129629
15.000 zł. 27123
10.000 zł. 9126
5.000 zł.: 78480
2.000 zł.: 1855 4091 12456 20440 36196 45118 56659 84270 89088 90402 131702 132106 156602
1.000 zł.: 1205 1649 3606 17445 37840 58188 60891 62414 66280

73 203 20 317 409 33 74 511 93 691 707 78 804 991 80 48002 29 32 714 821 63 995 90 49152 265 495 99 538 51 65 608 72 812 24 917 53 50008 10 108 37 78 367 75 455 91 652 959 73 76 51048 118 376 407 606 764 877 907 41 52034 114 97 249 563 714 66 962 69 55017 24 44 198 314 19 448 49 58 552 621 57 64 926 60 76 54096 300 36 54 507 59 637 713 32 844 963 55133 258 521 31 91 754 878 96 932 56013 315 33 412 689 57019 253 309 48 610 745 58072 255 74 363 618 24 38 704 933 59010 17 74 266 321 25 66 99 425 42 511 658 885 94 97 953 60087 107 256 72 367 89 463 558 842 97 962 75 61051 159 305 55 84 407 540 620 51 758 874 81 971 90 91 62056 137

68096 68599 76808 81785 86098 94282 96011 99714 104895 105640 106919 109718 121678 125548 128075 153869 157296

Wygrane po 250 zł.

238 406 43 534 738 830 73 1038 138 282 481 846 945 2071 135 70 618 924 67 3102 268 545 56 69 691 778 878 915 31 77 4332 590 651 791 818 959 5377 467 794 6043 46 229 61 643 955 7090 98 125 26 278 315 69 469 82 595 610 710 808 38 68 78 8041 144 235 93 96 813 586 601 74 93 733 9037 92 157 331 67 433 703 42 937 45 50 10277 87 540 52 70 719 37 847 11817 406 516 683 757 837 67 68 12083 58 116 59 418 28 532 44 629 808 44 908 43 13203 317 73 418 94 616 766 850 918 14006 25 105 84 334 400 23 694 817 942 48 15114 394 793 803 912 16058 103 57 43 239 44 48 601 59 954 17024 39 104 252 70 79 317 476 96 581 666 76 918 18067 92 294 383 454 538 54 614 26 83 816 99 934 54 74 19137 301 32 449 518 708 25 84 904 20003 82 115 259 98 501 52 655 723 56 874 98 21066 89 275 83 618 956 22018 85 349 419 76 94 647 48 72 767 872 928 44 83 23176 217 27 97 326 462 534 71 646 69 702 23 879 24047 134 220 373 464 89 563 611 15 791 98 917 34 98 25012 60 109 43 61 74 302 62 84 80 413 528 633 860 79 26156 269 317 539 730 810 27383 421 71 793 95 801 93 926 28014 53 168 94 266 304 25 59 415 75 618 66 723 63 29035 70 73 274 347 83 92 419 43 633 713 23 26 846 82 970 93 30127 63 361 416 588 764 818 79 928 31086 115 219 532 633 725 34 846 75 919 58 69 81 32111 345 552 640 57 913 59.

33016 126 33 323 83 594 602 3 716 42 62 95 896 34131 275 399 410 512 16 44 96 601 725 907 76 35172 389 501 38 90 618 39 701 29 814 15 32 60 36019 44 189 57 273 79 428 592 653 777 915 37002 359 466 568 660 94 882 909 49 82 38131 254 349 500 21 26 778 848 74 98 948 62 39017 106 26 226 61 397 403 48 519 555 764 889 964 40029 104 262 435 528 77 612 919 61 41024 150 78 201 71 331 61 74 413 29 99 535 49 90 657 84 879 42433 632 740 52 53 826 33 34 57 963 97 43020 74 159 257 523 625 774 970 98 44005 90 95 401 249 382 400 517 82 620 68 729 926 33 45036 100 93 97 99 206 372 468 506 61 628 750 819 983 46066 83 311 436 596 634 65 719 966 47107

241 416 87 581 92 602 62 708 843 63019 49 99 130 48 225 348 410 17 560 611 18 838 961 70 84 64044 103 63 260 307 11 465 544 800 945 65106 25 210 27 345 410 47 50947 636 761 816 68 958 70 66140 243 394 494 98 749 66 837 61 309 35 70 98

67013 74 543 692 791 953 68008 29 43 160 202 80 323 90 470 661 787 69112 29 358 84 594 98 60290 731 68 807 31 901 32

70088 205 328 24 436 590 647 96 788 857 986 95 71061 232 321 78 87 432 551 673 760 75 814 72109 235 391 436 76 510 835 38 85 973 73033 141 223 74 438 729 36 924 44 63 74012 24 111 57 423 387 444 519 610 48 730 938 99 75004 74 303 6 7 79 478 551 717 847 94 954 76047 72 215 72 430 38 58 527 797 802 96 996 77050 191 394 514 32 60 07 58 94 78625 272 529 67 611 25 72 79 90 997 79065 110 563 678 708 974

80077 200 84 392 529 54 75 695 823 89 928 81187 94 248 55 448 82 508 21 723 954 57 91 82016 120 200 45 50 70 482 855 99 702 81 828 46 83037 95 193 382 474 503 709 14 834 84301 22 61 443 47 61 506 881 906 45 164 263 369 495 758 874 86484 519 36 58 68 84 693 87063 82 86 436 637 792 933 88552 89275 506 668 82 878 986

90093 530 747 820 91331 543 889 901 84 92098 122 70 219 64 396 419 55 622 927 93059 63 71 155 295 808 30 44 955 77 86 94091 139 518 650 84 780 818 27 998 95240 81 84 354 689 772 893 96062 90 810 97032 140 230 89 423 701 884 98190 370 708 82 99006 27 91 107 45 61 275 314 445 93 650 54 716 65 66 93 811 968 91 97

100054 80 30 142 43 33 283 376 99 556 91 662 57 803 21 972 101342 425 36 581 655 78 853 80 918 35 102049 342 402 541 62 91 639 81 7121 837 73956 68 103103 47 228 43 49 84 453 652 816 962 104026 53 63 181 312 413 55 535 731 830 105002 8 52 188 285 335 79 497 707 42 865 921 106056 123 387 474 88 606 801 921 107187 92 394 519 689 108064 129 238 334 90 419 545 47 801 55 958 67 86 109174 293 301 65 68 515 73 616 64 713 17 953

110065 120 82 90 251 67 547 64 735 909 70 111043 111 31 41 214 60 326 646 714 64 70 854 74 84 954 61 112198 202 67 309 76 430 78 691 924 113075 87 148 437 72 584 781 843 46 936 98 114128 92 353 405 91 703 80 961 115352 79 681 829 904 94 116052 114 247 426 514 827 83 117058 102 312 46 426 667 827 60 904 59 118004 15 72 136 73 205 315 560 84 603 57 809 38 916 54 119155 251 62 305 523 32 34 728 65 84 912 68

120032 293 412 25 528 30 818 936 73 121190 399 548 94 99 631 4 810 912 49 122013 18 133 329 462 63 87 534 95 655 720 803 994

123130 31 45 317 505 615 14 47 72 841 88 957 124025 48 51 265 490 530 67 125067 68 95 227 325 85 432 924 717 37 98 925 126097 342 94 581 127107 57 295 409 596 898 128057 64 566 83 615 31 52 820 25 30 902 9 120102 27 251 50 621 80

130017 21 97 134 70 275 336 463 84 537 651 715 881 951 131144 67 279 350 419 559 641 819 39 132151 201 381 86 434 519 612 13 14 825 926 133329 61 463 769 840 911 134047 153 206 50 64 301 56 85 618 949 93 135332 418 595 633 88 796 860 83 134035 230 352 53 74 750 52 70 847 931 137036 70 402 521 610 944 69 138064 355 80 503 14 48 139157 264 79 471 565 644 14004 27 218 426 517 20 669 709 843 987 141051 343 435 660 710 58 932 69 142004 28 218 426 517 20 669 709 849 987 141051 343 435 660 710 58 932 69 142028 67 160 72 258 332 682 842 51 143079 209 314 47 58 438 44 576 81 606 89 719 890 144151 78 210 31 429 550 614 783 892 145036 45 124 86 205 389 463 77 507 738 146149 51 360 443 46 51 515 98 614 714 147005 52 220 94 464 515 612 22 738 967 85 96 148015 28 288 409 507 37 62 81 93 704 37 79 801 942 149047 56 77 236 422 600 701 10 950 929 150050 381 455 664 825 67 939 4 97 151116 58 253 337 548 87 702 43 94 957 66 79 152074 104 59 237 98 364 654 796 979 153416 655 996 154052 366 75 96 441 78 514 18 96 93 622 36 712 34 831 37 51 155046 79 130 226 65 334 62 96 455 74 62 774 815 48 91 940 98 156064 97 216 326 400 27 30 549 73 634 718 852 915 157110 26 67 362 66 87 660 850 921 25 158009 141 207 70 368 79 447 558 671 777 852 159057 77 149 208 14 81 403 658 33 837

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20 tysięcy złotych padła na Nr. 147291
50 tysięcy zł. — 65603
15 tysięcy zł. — 34214
10 tys. złotych — 69490 113178 116988
5 tysięcy zł. — 13703 20882 75292
2 tysiące zł. — 14288 20164 33845 36088 38004 45960 69073 78478 114133 115720 117191 123467 151986 152241 154340
1 tysiąc zł. — 5420 5967 17800 30214 42534 54127 54832 63857 67767 73782 85428 97932 104385 108609 124502 143614 144723 147413 149445 152154 153690

Wygrane po 250 zł

134 219 27 393 501 788 809 1021 192 455 556 91 708 74 909 2277 408 28 54 586 96 684 3178 449 69 554 660 758 4015 343 740 5110 914 6022 38 356 434 50 582 7032 111 494 657 8003 611 99 780 922 9209 704 860 10003 212 334 494 521 623 776 899 11207 350 90 456 736 922 12198 13039 51 168 363 979 14340 749 867 15414 569 698 807 73 16032 40 219 335 438 81 657 960 17115 209 11 989 18190 19260 355 443 525 618 765 865 965 20129 323 530 632 872 988 21238 97 435 517 48 60 621 739 924 69 22035 99 100 80 94 477 627 786 861 903 23228 391 95 422 739 24237 74 97 551 622 25008 338 434 26296 516 616 58 27334 28056 239 347 544 602 753 29031 203 45 54 385 518 48 700 75 30027 41 234 396 31214 773 913 32346 827 975 33361 78 415 77 720 34388 89 745 924 35052 84 274 841 36304 77 501 9 756 899 984 37390 718 89 833 42 924 38072 39042 93 593 40074 98 329 55 87 506 662 98 779 41084 134 479 915 42028 334 84 43039 137 53 551 653 832 924 78 44657 712 45129 34 226 28 306 516 96 859 46086 479 591 941 53 76 47130 65 365 495

766 48145 222 94 469 812 51 49096 112 475 500 94 792 859 903

50077 347 404 42 60 529 645 51 780 802 38 933 68 51242 374 401 705 852 52212 399 424 519 72 755 837 53003 54073 816 55253 320 82 507 62 678 908 71 56525 91 740 57290 44 603 27 807 86 58042 155 203 320 590 606 33 59028 309 33 628 887 60244 80 506 867 61159 423 955 62156 435 566 905 83 63474 609 54216 74 300 92 498 827 961 65256 458 684 66024 62 85 109 84 294 435 673 701 882 950 67717 71 68117 69256 70016 179 320 72 482 873 71129 435 833 72271 86 650 73101 252 536 642 705 74443 626 42 855 75029 500 983 76621 39 717 77121 239 77 334 965 78246 925 80565 72 747 853 81090 238 317 52 624 64 792 943 82055 126 612 47 849 83144 434 588 688 733 84172 201 396 431 905 85512 839 86219 338 681 783 909 87715 65 88011 695 89024 151 516 825 55 90068 135 927 91016 43 812 92039 252 372 81 647 712 807 40 99 93434 710 94088 255 434 872 927 46 95481 853 947 96617 79 946 97196 98 450 553 98329 409 722 86 99077 904 14 29

100047 379 767 977 101014 582 663 102280 555 674 103371 495 907 43 104068 91 520 753 105049 169 292 457 575 89 695 782 106209 754 802 107373 108105 109026 276 619 917 110617 951 111521 671 852 992 94 112321 37 434 63 604 835 50 932 113156 409 578 503 59 738 857 114046 142 849 115002 450 62 768 861 116103 57 205 470 858 91 947 117106 437 552 615 701 118247 52 378 463 544 66783 119043 202 859 68 907 43 45 120079 84 255 361 636 874 121456 632 721 122124 68 277 366 422 512 39 875 123292 307 763 124002 122 34 89 455 653 744 125568 698 761 871 934 54 126255 423 841 926 127128 281 401 70 569 727 36 801 70 86 128190 211 541 720 845 129125 41 451 548 710 71 130256 89 131048 166 88 411 20 846 132142 566 679 814 87 133262 308 27 425 654 69 701 70 973 134188 427 551 57 643 61 729 852 73 135277 322 92 577 686 746 136008 244 434 521 137080 112 452 67 78 881 138055 631 708 139305 16 781 852 140150 88 441 574 661 764 81 825 28 141461 563 783 814 82 142057 153 220 73 889 143137 40 99 274 304 657 850 963 144036 434 57 530 612 18 765 145755 81 802 144084 135 251 417 147312 629 715 93 148676 784 149035 185 598 952 150980 151187 299 365 65 99 544 152171 83 214 331 437 89 950 153288 399 692 154034 82 604 21 880 155073 156152 208 361 157527 96 158005 237 443 542 655 879 993 159001 121 315 77 97 510 635 49 90 741 44

IV ciągnienie

Wygrane po 250 zł

191 372 8 462 847 1294 557 824 83 2307 8 630 713 825 3540 90 911 18 68 4013 403 657 771 5034 186 277 374 586 637 6311 437 97 512 703 18 889 7247 635 789 8279 338 625 934 9557 699 981 10114 51 83 203 555 11383 93 632 891 12160 243 570 680 798 13213 76 307 36 530 761 902 14047 130 283 524 891 934 15203 509 68 825 16049 572 17085 418 672 849 841 18117 391 580 843 96 19182 390 682 841 926 29 20109 228 330 71 451 522 683 770 79 21347 59 96 565 904 22032 62 330 556 700 910 23185 606 32 955 24051 203 96 792 894 25443 45 513 26154 312 457 74 771 838 27143 506 660 28082 425 765 91 832 29082 200 696 30132 44 72 266 878 31246 57 370 528 636 37 32315 501 600 719 35 959 33046 132 201 96 452 542 887 34540 89 660 772 808 901 35463 71 36443 77 540 602 37047 228 433 57 549 738 38233 587 890 954 39064 319 592 730 49 855 901 40160 448 940 41117 32 541 712 834 43373 96 509 45 791 44064 77 81 273 414 827 38 52 45153 368 51 77 877 46010 259 353 434 47674 48035 552 614 49182 438 540 770 894 954

50021 118 241 321 40 81 688 751 75 857 916 18 95 51077 107 338 402 41 71 73 739 52285 585 718 989 53063

Z teatru o teatrze

Stare, naiwne, a miłe

TEATR NARODOWY „Grube ryby“, komedia w 3-ch aktach Michała Bałuckiego.

Jestem w tym położeniu, że komedię Bałuckiego widziałem po raz pierwszy. To też nie obarczają jej osobiste wspomnienia, umożliwiające czynienie zestawień: tak grano dawniej, a tak dziś. — Mogę jedynie wrażenia własne, wyniesione z przedstawienia, skonfrontować z wrażeniami innych — i stwierdzić przy tym, że pokrywają się one całkowicie.

Komedia Bałuckiego, lekka, bez wszelkich pretensji, banalna w treści, uboga nawet w efekty sceniczne, tchnie jednak mimo wszystko jakimś urokiem, pogodą, takim urokiem i wdziękiem, jaki posiadają niektóre stare malowidła i fotografie - „dagerotypy“ — naiwne, a miłe. Nie bierzemy tej komedii zbyt serio, nie szukamy w niej satyry, lecz po prostu, najzwyczajniej — patrząc na gołębią beztroskę Ciaputkiewiczów, na szczerość naiwną Wistowskiego i Pagatowicza — bawimy się również szczerze i beztrosko.

Ale, niewątpliwie, komedyjka Bałuckiego nie wydawałaby się tak sympatyczna, gdyby nie świetna oprawa sceniczna, którą jej dano w teatrze Narodowym. Znakomita reżyseria dyr. A. Zelwerowicza wygląda jak pokazowa lekcja dla młodych adeptów reżyserskiej sztuki: tak oto trzeba opracowywać sztuki. Przedstawienie toczy się niezwykle lekko, niby na kulkowych łożyskach, jak powiada p. Grzymała-Siedlecki, reżyser nie uronił nic ze sztuki, pieczołowicie, wiernie, zgrabnie oddał każdy moment, nadał scenom i scenkom właściwy rytm, tempo i wyraz.

Dopomógł mu w tym znakomity zespół: Wistowskiego grał p. J. Leszczyński w niezrównany, jemu tylko właściwy sposób. P. Dulęba odtworzyła babcię Ciaputkiewiczową, Ciaputkiewicza grał sam Zelwerowicz — to wystarczy zamiast zbędnych pochwał. Fritsche był lokajem—to też coś mówi.

Sympatyczne panie: Zeliska i Kurylukówna ładnie, zgrabnie i miło wcieliły się w dwie rozszczebiotane pensjonarki, a p. Milecki również bez zarzutu uzupełnił zespół.

Bardzo udanym pomysłem było wplecenie wierszyka Bałuckiego, ładnie deklamowanego przez p. Kurylukównę i piosenki, śpiewanej przez p. Żeliską. Staroświeckie dekoracje opracował p. A. Pronaszko.

st. g.

Z książek

EGMONT COLERUS. — **„Od tabliczki do różniczki“** — przekład A. Nyklińskiego. Nakl.: Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie. Str. 359, ilustracji 74. Cena zł. 9.50. 1939 r.

K. MALECZYŃSKI. T. MAŃKOWSKI, F. POHORECKA, M. TYROWICZ. **„Lwów i Ziemia Czerwieńska“.** Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie. 1939 r. Str. 326, ilustracji 163, 2 mapki. Cena zł. 10.—.

JAROSŁAW IWASZKIEWICZ. — **„Fryderyk Szopen“.** Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie. 1939 r. Str. 96, ilustracji 25. Cena zł. 2.20.

„XX lat Rzeczypospolitej Polskiej“ 1918 — 1938. — Materiały zebrał STEFAN PAPÉE. Nakł. Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie. 1939 r. Str. 236. Cena zł. 4.—.

HELENA RADLIŃSKA. **„Książka wśród ludzi“.** Wydanie trzecie nakł. Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie 1938 r. Str. 307. Cena zł. 4.—.

MICHAŁ RUSINEK. **„Polska zaczyna się od Gdyni“.** Nakł. Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie. Str. 88, ilustracji 36. Cena zł. 2.50.

JALU KUREK. **„Zamurowana rzeka“.** Nakł. Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie. Str. 158, ilustracji 30. Cena zł. 3.—.

JULIUSZ KLEINER. **„Słowacki“.** Nakł. Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie str. 314, ilustracji 16. Cena zł. 6.

JÓZEF PIŁSUDSKI. **„22 stycznia 1863“.** Nakł. Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie. Str. 96, ilustracji 4, 2 mapki. Cena zł. 3.50.

ZOFIA KOSSAK. **„Na Śląsku“.** Nakł. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych we Lwowie. Str. 136, Ilustracji 30. Cena zł. 3.—.

„Choinka akademicka“ z atrakcjami

Staraniem akad. stowarzyszeń katolickich Uczelni Warsz., odbędzie się dn. 22 b. m. w Auli Pol. Warsz. o g. 19 tradycyjna Choinka ogólno - akademicka.

Obok części oficjalnej, na program której złożą się: wzajemne życzenia i odśpiewanie kolęd, odbędzie się „Szopka“, posiadająca ustaloną opinię wśród młodzieży akademickiej.

Wstęp dla akademików 50 gr.

221 390 630 54256 345 500 618 55109 230 95 361 731 830 56051 153 738 56 835 57104 36 373 770 861 980 58123 861 975 59029 44 415 56 634 966 60208 354 418 20 85 61688 62067 197 283 676 832 63005 75 172 74 91 230 317 542 792 902 22 64008 258 344 49 751 939 65171 377 674 709

66068 400 756 910 67058 114 57 356 496 787 92 860 74 87 92 95 68239 93 543 748 891 69327 541 70145 228 50 550 602 856 925 71209 34 364 405 669 784 72171 276 918 69 73041 357 657 71 74036 320 24 761 894 922 75154 508 24 874 906 76373 423 24 66 658 988 77069 513 968 78083 84 103 500 713 57 890 984 79129 55 290 693 760 91 964 80137 75 479 553 790 855 983 81021 122 42 530 694 82241 49 324 758 874 83019 864 84404 732 85221 399 490 748 895 86128 380 684 730 867 7147 9 316 598 667 930 34 88163 503 658 709 804 97 89057 136 459 937 90126 32 428 558 691 91063 123 364 85 432 624 867 93296 391 622 722 94555 937 58 95062 249 54 318 26 438 671 864 965 96242 321 430 612 35 900 97030 501 962 98033 99104 30 390 711

100031 33 315 247 101669 922 102206 540 45 808 103011 266 748 914 104049 64 281 388 422 105178 299 455 618 65 106589 873 107033 215 44 475 688 746 93 849 84 958 79 108346 476 591 975 109016 367 585 605 707 962 110263 440 67 642 111429 617 723 112204 323 712 113023 428 648 852 114147 289 302 520 664 799 115236 537 89 687 846 83 116079 860 117104 90 91 30930 57 851 118230 399 605 42 868 119204 327 590 605 120179 257 121170 606 738 836 122032 224 589 866 123196 237 329 46 727 85 98 858 950 124006 548 651 125219 595 608 27 816 902 126128 360 527 38 604 920 127150 420 511 749 128215 307 430 555 64 74 988 129347 55 870 990 99 130299 603 962 131059 101 286 723 133397 423 600 134005 164 392 674 97 905 136058 266 536 137034 39 86 311 68 632 724 138007 142 532 97 651 751 856 96 139094 180 86 140154 219 16 519 83 671 141457 142150 62 536 662 734 143130 317 756 144494 513 672 145610 821 146075 123 375 407 36 712 147172 254 313 26 418 659 148115 617 41 149062 576 150280 417 683 906 73 151131 225 331 465 670 152062 324 552 952 153099 114 21 385 875 154088 89 411 66 155134 318 491 778 904 13 156247 378 96 566 98 640 862 970 157047 135 382 440 642 768 158424 579 985 159039 45 87 324 433 556 700

J. F. WITTKOP 24)

NIKOMU NIEZNANY PAN BROWN

Powieść współczesna

Autoryzowana adaptacja Eugeniusza Bałuckiego

— Tak, w środę po południu... gdybym nawet musiała uciec przez okno, jak to u nas robią pokojówki, idąc na randkę, gdy cały dom zaśnie — odpowiedziała żartobliwie. — Trudno będzie się wyrwać z tego zaczarowanego zamku, ale przyjdę na pewno. Do widzenia i jeszcze raz dziękuję!

Gdy drzwi się za nią zamknęły, zwolnił taksówkę i poszedł pieszo.

— Czuję się, jak po powrocie z przyjemnej podróży... — powtórzył półgłosem.

Był pod takim samym wrażeniem. Osądził po chwili, że wrażenie jest słuszne, ponieważ zrobił rzeczywiście wycieczkę do cudzego życia. Jednak z niej powracał nie zadowolony i zaciekawiony, jak należało się spodziewać, lecz z ciężarem tęsknoty na duszy. Jasno zdawał sobie sprawę z istoty uczuć, które nim owładnęły.

Na ulicy nie było ani jednego przechodnia. Po jednej stronie ciągnęły się wysokie ślepe mury, za którymi czerniały drzewa ogrodów; po drugiej, nieoświetlonej stronie widniały niskie małe domki. Gdzieś szczekał pies. Można było pomyśleć, że to jest głucha prowincja, gdyby od czasu do czasu nie dolatywały odgłosy wielkomiejskiego hałasu.

Krocząc powoli uśpioną ulicą, Sven Soederlund myślał, że właściwie nic ma sensu śpieszyć się z wyjazdem z Paryża. Stwierdził przy tej sposobności, że sprawy, które go tu sprowadziły, wcale nie są takie niezmiernie ważne, jak to mu się zdawało jeszcze niedawno. Wszak chodziło tylko o nabycie dwóch obrazów Zurbarana ze zbiorów księcia d'Orselles. Ale czy one były istotnie warte różnych uciążliwych zabiegów włącznie do wyrzeczenia się własnego nazwiska?!...

Nie pamiętał wypadku, by jakiekolwiek wydarzenie tak dalece go wytrąciło z równowagi, że namiętność zbieracza musiała się cofnąć na drugi plan, ustępując miejsca innym uczuciom, które, jak sądził, już dawno w nim umarły. A wszystko się stało jedynie dlatego, że spotkał piękną panią Anielę i wysłuchał jej opowiadania o życiu pełnym cierpień i upokorzeń.

Ta kobieta wywarła na nim bardzo silne wrażenie, ale im dłużej się zastanawiał, jakie następstwa może mieć ta przelotna znajomość, tym jaśniej zdawał sobie sprawę, że jest na drodze do popełnienia głupstwa, graniczącego z niepoczytalnością.

Stwierdził w duchu, że zestarzał się i wszedł w okres, w którym mężczyzna już nie ma przyszłości. W tych warunkach notatka dziennikarska o śmierci nabierała cech symbolu. Czy wobec tego miał prawo wtrącać się w życie Anieli?... Musi jej pomóc w miarę możności i na tym poprzestać.

Nie zastanowił się nawet dlaczego użył wyrazu „musi“?...

Nieco później doszedł do przekonania, że cała ta historia nie ma najmniejszego sensu choćby dlatego, że takiej kobiety jak ona nie potrafiłby zaciekawić swoją osobą dłużej niż na jeden dzień — wszak w porównaniu z nią był niemal starcem — należało więc załatwić sprawy w związku z nabyciem dwóch Zurbaranów, wyjechać do Sorrento, zamknąć się w swojej willi i na wzór ubiegłych lat odgrodzić się od reszty świata.

— Tak i zrobię! — dokończył w myśli. — Żadnych złudzeń! W moim wieku są one co najmniej śmieszne!

Szedł pieszo i gdy dotarł do Ogrodu Luksemburskiego, uczuł, że jest bardzo zmęczony. Jednak nie zawołał taksówki, tylko zwolnił kroku i wskutek tego o dość późnej godzinie dowlókł się do hotelu.

Nocny portier spał w swojej loży słabo oświetlonej lampą pod nisko opuszczonym zielonym abażurem.

Wszedł na pierwsze piętro po schodach wyłożonych trochę wytartym chodnikiem i kładąc dłoń na klamkę, pomyślał z osobliwą niechęcią, że musi jeszcze parę dni spędzić w tym pokoju.

Pchnął drzwi, przekroczył przez próg i zapalił światło.

(D. c. n.).

Studia naukowe nad hałasem
a hałas w stolicy trwa

Już w grudniu 1934 r. powstała komisja główna zwalczania hałasu. Pierwszy etap prac został dokonany przez komisję jeszcze w ciągu 1935 r. i w początkach 1936 r. Komisja złożona z przedstawicieli władz administracyjnych i instytucji społecznych oraz wybitnych specjalistów, zebrała materiał o walce z hałasem zagranicą, przedyskutowała go krytycznie, sformułowała rodzaje hałasów, przede wszystkim dotkliwych dla Warszawy, obmyśliła środki zaradcze i odniosła się do władz i zainteresowanych instytucji z propozycją usunięcia przyczyn hałasów tak ujemnie wpływających na zdrowie ludzkie.

Dotychczas tylko nieznaczna część zaleconych środków została zrealizowana. Według ówczesnych wniosków komisji, nie wyczerpuje to całkowicie sprawy.

Należałoby: 1) przeprowadzić doświadczenia dokuczliwości poszczególnych rodzajów hałasów w różnych punktach stolicy za pomocą aparatów, 2) spowodować badania naukowe lekarzy na temat wpływu hałasów na zdrowie ludzkie i wydajność pracy, 3) pchnąć opinię publiczną do bezwzględnej walki ze zbędnym hałasem, 4) wydać odpowiednie przepisy współżycia.

Istnieje ponadto projekt powołania do życia specjalnego stowarzyszenia na wzór innych państw (komisji lub instytucji przy jednej z organizacji społecznych), albo też w postaci komisji doradczej przy jednym z urzędów państwowych.

Jak widać od 4-ch lat problem hałasu jest znakomicie studiowany. Obecnie walka z hałasem ma wkroczyć na jeszcze szersze tory organizacyjne. Imponujących nad budówek naukowo - organizacyjnych nad hałasem coraz więcej, a hałas jakoś nie może się uciszyć.

Znowu świętokradztwo
Włamanie do kościoła

NOWY SĄCZ, 20. 1. W bieżącym tygodniu nieznani sprawy włamali się do kościołów parafialnych w Łącku i Żeleznikowej, zabierając z kościołów szereg wartościowych przedmiotów. Policja wszczęła dochodzenie.

—xOx—

RADIO

SOBOTA 21 STYCZNIA

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.35 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik poranny 7.15 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 11.00 „Śpiewajmy piosenki" — słuchowisko dla szkół. 11.25 Organy Wurlitzera i ksylofon (płyty)

11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa.

15.00 Teatr Wyobraźni dla dzieci: „Dzieci Pana Majstra" — słuchowisko według Rogoszówny, w oprac. Drege - Schielowej. 15.30 Muzyka obiadowa w wyk. Ork. Rozgł. Katowickiej. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.08 Wiadomości gospodarcze. 16.20 Kronika literacka. 16.35 Recital wiolonczelowy Tadeusza Lifana. 17.05 Złote czasy sceny krakowskiej — felieton — wygł. dr. Zygmunt Leśnodorski. 17.20 Utwory Larsa Eryka Larsena w wyk. Kameralnego Zespołu Instrumentalnego. 17.50 Pog. akt. 18.00 Audycja dla wsi. 18.30 Audycja dla Polaków za granicą 19.15 Polska Kapela Ludowa Feliksa Dzierżanowskiego. 19.55 Walce w wyk. Ork. Rozgł. Wileńskiej. 20.35 Audycje informacyjne: Dziennik wieczorny, Wiadomości sportowe. 21.00 „Tańczmy — przecież to karnawał". Muzyka taneczna w wyk. Małej Ork. P. R. 21.50 „Pracowity dzień" — skecz Jerzego Ostrowskiego. 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego 23.05 Wiadomości z Polski w języku niemieckim. 23.15 Muzyka taneczna (płyty).

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE

16.35 Recital wiolonczelowy Tadeusza Lifana.
21.00 Muzyka taneczna.

WARSZAWA II

14.00 Koncert (płyty). 15.00 Wiadomości sportowe. 15.05 Parę informacyj. 15.10 Koncert solistów. Wyk.: Mieczysław Brygiewicz — tenor, Henryk Bartnikowski — flet. 15.45 Życie kulturalne stolicy. 15.55 Program na jutro. 16.00 Muzyka taneczna w wyk. zespołu Aleksandra Miszulowicza. 17.00 Muzyka taneczna (płyty). 17.50 Koncert z udziałem Chóru i Orkiestry P. R. pod dyr. Stanisława Nawrota. 21.05 Recital skrzypcowy Antoniego Szafranka. 21.20 Jules Massenet: „Manon" — opera.

STACJE KRÓTKOFALOWE

20.00 Zapowiedź stacji, Dziennik i omówienie programu na tydzień przyszły. 20.15 Pieśni legionowe (płyty) 20.25 Gawęda ze słuchaczami. 20.35 Tadeusz Sygietyński: Wieczór wśród górali. 20.55 Zapowiedź stacji.

PROGRAM AUDYCYJ POLSKICH STACYJ KRÓTKOFALOWYCH

0.05 Chór Polskiego Radia pod dyr. Stanisława Nawrota. 0.20 Polskie utwory fortepianowe w wykonaniu Łucji Drege-Schielowej. 0.45 Dziennik w języku polskim i angielskim. 1.00 Omówienie programu na tydzień przyszły w języku polskim. 1.05 karnawale" — pieśni w wyk. duetu męskiego pod dyr. Adama Lenczowskiego. 1.35 „Co nasz lud śpiewa" — audycja słowno - muzyczna w oprac. Stanisława Wasylewskiego. 2.00 „Jak polskie Radio przygotowuje się do zawodów narciarskich F. I. S." — pogadanka w języku angielskim. 2.10 Feliks Rybicki: „Na chłopskim weselu" — suita melodii ludowych. 2.50 Program na jutro.

NIEDZIELA, 22 STYCZNIA

7.15 Kolęda. 720 Koncert poranny w wyk. orkiestry Rozgłośni Wileńskiej. 8.00 Dziennik poranny. 8.15 Audycja dla wsi. 9.15 Transmisja nabożeństwa z kościoła Akademickiego św. Anny w Warszawie. 11.45 O formach audycyj oświatowych. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Poranek symfoniczny. 13.00 Wyjątki z Pism Józefa Piłsudskiego. 13.05 Przegląd kulturalny. 13.15 Muzyka obiadowa. 14 40 „Wszystkiego po trochu" — audycja dla dzieci. 15.00 Audycja dla wsi. 16.10 Transmisja z Paryża międzypaństwowego meczu piłkarskiego „Polska — Francja". 17.05 Ostatnie błyski powstania styczniowego. 17.25 Zabawa taneczna dla naszych dzieci. 19.30 Recital skrzypcowy Eugenii Umińskiej. 20.00 Muzyka (płyty). 20.15 Zbiorowe wiadomości sportowe z Rozgłośni P. R. Przegląd polityczny. Dziennik wieczorny. 21.20 Muzyka taneczna. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. 23.05 Wiadomości z Polski w języku angielskim.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE

12.03 Poranek symfoniczny.
1.25 Zabawa taneczna dla naszych dzieci.

WARSZAWA II

14.30 Utwory fortepianowe, gra Alina Janiszewska. 14.57 Muzyka organowa i pieśni (płyty). 15.57 Muzyka taneczna (płyty). 16.35 Odsłonięcie tablicy pamiątkowej w rocznicę Powstania Styczniowego. Transmisja z sali Rady Miejskiej. 17.10 Na wiolonczeli gra Rafał Halber. 21.05 Forma koncertu instrumentalnego: Jan Sebastian Bach (płyty). 22.05 Orkiestra Filharmonii Londyńskiej pod dyr. Tomasza Beechama. 23.05 Muzyka taneczna (płyty).

PROGRAM STACYJ KRÓTKOFALOWYCH

20.00 Dziennik. 20.15 Śpiewa Kazimierz Czekotowski — baryton. 20.30 Co słychać w sporcie polskim? 20.35 Audycja dla młodzieży. 20.55 Zapowiedź stacji.

POLSKIE STACJE KRÓTKOFALOWE

24.00 Zapowiedź stacji. 0.05 W rytmie marsza (płyty). 0.25 Kronika dźwiękowa. 0.45 Dziennik w języku polskim i angielskim. 1.00 Co słychać w sporcie polskim? 1.05 Pieśni Powstania Styczniowego z roku 1863 w wyk. duetu męskiego pod kier. Adama Lenczowskiego. 1.40 „W rocznicę Powstania Styczniowego" — audycja dla młodzieży. 2.00 Gawęda ze słuchaczami w języku angielskim. 2.10 Polska Kapela Ludowa F. Dzierżanowskiego

—xOx—

NOTOWANIA GIEŁD WARSZAWSKICH

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Dewizy: Amsterdam 287.70, Bruksela 89.60, Londyn 24.81, Nowy Jork (kabel) 5.29 i 7/8, Oslo 124.65, Paryż 14.01, Praga 18.11, Sztokholm 127.75, Zurych 119.55.

Pożyczki: 3 proc. prem. inwestyc. I em. 86.25, II em. 86.75; 3 proc. prem. inwestyc. seriowa I em. 92.00— 91.75, II em 93.00; dolarówka 42,50; 4 proc. konsolidacyjna (większe) 66.75 4 proc. konsolidacyjna (drobne) 66 50; 4 i pół proc. wewn. państw. 65 75, (po 100 zł.) 66.00.

Listy zastawne: 4 i pół proc. ziemskie seria V 63.75 — 63.50: 4 proc. ziemskie w Warszawie seria VI 54.25 5 proc. Warszawy 77 50 — 77.00, 5 proc. Warszawy (1933 r.) 73.00, (po 1000 zł.) 74.25, 5 proc. Lublina (1933) 62 50; 5 proc. Łodzi (1938) 63.50: 5 proc. Częstochowy (1933) 64,00

Akcje: Bank Handlowy 60.00; Bank Polski 133.00: Bank Zachodni 15.50; Warsz. Tow. Fabr. Cukru 35.00 — 35.50; Węgiel 34.25 — 34.00 — 34.25; Lilpop 93.00 — 92.50; Modrzejów 18 75; Ostrowiec 68.00 — 67.75: Starachowice 51 25 — 51.00; Zieleniewski 77.00; Haberbusch 62,00.

GIEŁDA ZBOŻOWA

Pszenica jednolita 20.50 — 21.00; żyto 14.50 — 15.00; jęczmień 17.00— 17,25, owies I st. 15.50 — 16.00; gryka 18.50 — 19,00; rzepak oż. 52.00 — 53.00; wyka 20.00 — 21.00; groch polny 23.50 — 25.50, koniczyna b. 315.00 — 335.00, mąka pszenna gatunek I 36.50 — 39.50; gatunek II 30.5 — 32.00; żytnia gatt. I 26.75 — 27.75; żytnia razowa 19.75 — 20.25; otręby pszenne grubsze 12.50 — 13,00; średnie 11,50 — 12,00; miałkie 11.50 — 12.00, żytnie 10,50— 11.00; makuchy lniane 23,50 — 24.00; makuchy rzepak. 15.25 — 15,75; siano prasowane 7,50 — 8.00 słoma prasowana żytnia 4,25 — 4,75.

„Fabryka" fałszywych dokumentów
Wykrycie bandy niebezpiecznych oszustów
grasujących w bankach i kasach oszczędności

Wywiadowczy stół urzędu śledczego zlikwidował pomysłową szajkę oszustów, którzy podrabiając książeczki oszczędnościowe i dowody tożsamości, podnieśli pewne sumy w różnych instytucjach oszczędnościowych.

Michał Sołączak, z zawody kosmetyk, zam. przy ul. Śniadeckich 9, któremu nie wystarczały zarobki przyjaciółki jego, Heleny Witek, zorganizował szajkę oszustów, w skład której wchodzili poza jego przyjaciółką, Stanisław Zimiński i Leszek Jabłoński.

Sołączak dokonał w kabinach kąpielowych szeregu kradzieży dowodów osobistych, legitymacji i t. d., a następnie wyrabiał książeczki instytucji oszczędnościowych, wpłacając 1 zł. na nazwisko, na jakie opiewał dowód, i po wklejeniu fotografii swojej lub wspólników i przerobieniu sumy na znacznie większą w wyrobionej książeczce, podejmował pieniądze w instytucji.

Fałszerstwa dokumentów i książeczek dokonywał przy pomocy Nusyma Helmana, drukarza, który poza tym dostarczał Sołączakowi legitymacyj akademickich.

Sołączak utrzymywał specjalnie wynajęty lokal dla szajki przy ul. Marszałkowskiej 59, w celu utrudnienia policji ewentualnego wykrycia szajki. W mieszkaniu tym przeprowadzona rewizja wykryła wiele pieczęci różnych urzędów oraz cały skład dowodów osobistych i legitymacyj.

Wszyscy członkowie szajki zostali aresztowani i przekazani do dyspozycji sędziego śledczego.

Zebrano 110 tys. zł.
na pomoc dla Spisza i Orawy

W drugiej połowie września r. 1938 został powołany w Krakowie Główny Komitet Pomocy dla Zaolzia — Spisza, Orawy i Czadeckiego. Komitet miał na celu nieść pomoc uchodźcom polskim z Czechosłowacji i tym celu zorganizował zbiórkę finansową, która swoim zasięgiem objąć miała całą Polskę. W województwie krakowskim i miastach powiatowych powstały lokalne komitety, jak w Tarnowie, Wadowicach, Limanowej, Myślenicach i t. d. Po przyłączeniu Zaolzia, akcja Komitetu Gł. została ograniczona do terenu Spisza i Orawy. Po przyłączeniu do Polski Jaworzyny, Leśnicy, Suchej Góry, Głodówki i Łopaty — Komitet Główny powziął inicjatywę wybudowania na Spiszu i Orawie 10-ciu szkół polskich: w Leśnicy, Jaworzynie Tatrz. Łepszach Niż., Jurgowie, Suchej Górze, Głodówce, Chyżnem, Lipnicy (2 szkoły). i t. d.

Dotychczas Komitet Główny zebrał sumę 110.518,48 gr.

30-lecie pracy naukowej
ministra W. R. i O. P. prof. W. Świętosławskiego

W czwartek wieczorem odbył się na Zamku Królewskim uroczysty obchód jubileuszu 30-lecia pracy naukowej prof. Wojciecha Świętosławskiego, ministra W. R. i O. P.

W obchodzie wzięli udział: Pan Prezydent R. P. z małżonką, członkowie rządu z p. wicepremierem Kwiatkowskim na czele, marszałkowie Senatu i Sejmu, zarząd P. A. U., rektorzy wszystkich wyższych uczelni z całej Polski, oraz przedstawiciele szeregu organizacji społecznych i naukowych.

Zatory lodowe na Wiśle
Groźna sytuacja w woj. kieleckim

Pod wpływem długotrwałej odwilży i padających ostatnio deszczów lody na Wiśle ruszyły, tworząc dwa długie zatory, które przy pomocy materiałów wybuchowych usiłują rozbić minerzy.

Na obszarze woj. kieleckiego najgroźniejszy zator lodowy utworzył się w pobliżu Sandomierza przy ujściu Sanu do Wisły. Wskutek zatoru poziom Wisły gwałtownie wzrósł o 3.50 m. ponad stan normalny. Nad sytuacją czuwają miejscowe władze administracyjne, które wydały odpowiednie zarządzenia ochronne.

Na innych rzekach województwa kieleckiego sytuacja nie przedstawia się groźnie i nie ma obawy powodzi.

Szkoła-pomnik
stanie we Lwowie

W celu upamiętnienia 20-lecia Niepodległości i Obrony Lwowa stanie we Lwowie żywy pomnik w postaci Szkoły Rzemiosł i Bursy dla ubogiej młodzieży pod kierownictwem ks. Salezjanów. Koszty budowy zakładu oblicza się na 800 tys. złotych. Obecnie przystąpiono do zbiórki funduszów na budowę. Nazwiska ofiarodawców będą umieszczone w złotej księdze zakładu, a nazwiska fundatorów, którzy złożą conajmniej 1 tys. złotych będą uwiecznione na specjalnej tablicy wmurowanej w ścianie auli.

Spłonęła fabryka w Łodzi
100 tys. zł. strat

W Łodzi wybuchł groźny pożar fabryki „Piotrkowianka" przy ul. Piotrkowskiej 256. Ogień powstał w suszarni na parterze, gdzie wskutek gorąca zapaliły się nagromadzone towary.

Czterem oddziałom straży ogniowej udało się jedynie zabezpieczyć sąsiednie posesje, natomiast cała fabryka mieszcząca się w jednopiętrowym budynku, padła pastwą płomieni. Straty wynoszą ponad 100 tys. zł.

Obozy izolacyjne
w miejscowościach objętych epidemią tyfusu

Państwowa Służba Zdrowia wydała szereg zarządzeń dla przyspieszenia wygaśnięcia epidemii tyfusu plamistego, która wystąpiła w niektórych miejscowościach woj. kieleckiego. Wydano zakaz zatrzymywania się autobusów międzymiastowych w tych miasteczkach.

W Chęcinach i Miechowie utworzono dwa specjalne obozy izolacyjne dla rodzin, których członkowie zachorowali na tyfus plamisty. Zakaz odbywania targów i jarmarków rozciągnięto na Chęciny i Miechów.

Polsko-sowieckie
rokowania handlowe

W tych dniach wyjechał do Moskwy dyrektor Łódzkiej Izby Przem. - Handlowej, inż. Karol Bajer, wchodzący w skład delegacji polskiej do rokowań o umowę handlową z Sowietami.

Rokowania w Moskwie trwać mają około 10-ciu dni, względnie gdyby nie osiągnięto odrazu porozumienia, przeniesione będą do Warszawy.

Według propozycyj delegacji polskiej wśród artykułów, które Polska zamierza eksportować do Rosji w grę wchodzą w pierwszym rzędzie wyroby żelazne, węgiel i artykuły włókiennicze. Sfery włókiennicze zarówno Łodzi, jak i Białegostoku, opierając się na tradycjach przedwojennych, kiedy to Łódź była głównym dostawcą włókienniczym dla Rosji, obiecują sobie po rokowaniach polsko-sowieckich bardzo wiele.

Wśród artykułów, które Sowiety ze swej strony zamierzają eksportować do Polski, znajdują się surowce żelazne, chemiczne oraz bawełna. Import jej może stanowić dla włókiennictwa polskiego poważne, a bliskie źródło surowcowe.

Strzelał do siebie ale... chybił
Rzekomy „napad" i „samobójstwo"

Zarząd szpitala na Czystem powiadomił stołeczny urząd śledczy, że w dniu 16 b. m. został przyjęty na kurację Szyja Kłosowski (Krochmalna 23), który rzekomo został napadnięty i postrzelony przez dwóch nieznanych sprawców na ulicy.

Kiedy zaczęto badać okoliczności wypadku, okazało się, że Kłosowski napad symulował. W rzeczywistości po kłótni z żoną postanowił popełnić samobójstwo i wystrzelił do siebie, celując w serce. W ostatniej chwili ręka mu zadrżała i kula przeszyła mięsień lewej ręki. Wsiadł więc do tramwaju i pojechał do ambulatorium pogotowia ratunkowego na ul. Leszno na opatrunek, zmyślając po drodze historię o rzekomym napadzie. Jako powód samobójstwa, podał złe traktowanie go przez żonę.

Zimny bufet

W środę, 25 b. m. o godz. 18-ej, w lokalu Związku pań domu przy ul. Nowy Świat 9, odbędzie się kolejny pokaz kulinarny p. t. „Zimny bufet".

ABC W LUBLINIE

W Lublinie zaprenumerować można „A B C" lub nabywać pojed. Księgarni Polskiej Plewickiego ul. Kapucyńska 1. telefon 15-78

ABC sportowe

Z Tallina do Monte Carlo
Przejazd samochodów raidowych przez Warszawę

W nocy ze środy na czwartek przejechały przez Warszawę samochody biorące udział w 18-tym raidzie do Monte Carlo. Samochody te przybyły do Warszawy z Tallina przez Rygę.

Droga między Tallinem a Rygą była śliska, kilka wozów wyskoczyło z szosy do rowu, m. in. wóz osady Zagórna — Lange. Wóz ten wyszedł z wypadku bez szwanku.

Do Warszawy pierwszy przyjechał p. Bokker Schutt (nr. 1) o godz. 3 min. 58. Drugim z kolei był p. G. Macher (nr. 105) o godz. 4 m. 21. Jako dziesiąta przybyła do Warszawy o godz. 5 min. 35 osada polska Bellen — Pronaszko. W jedenaście minut później przybyła druga ekipa polska Marek — Pajewski.

Co kilka minut przybywał nowy wóz.

Wszyscy zawodnicy zagraniczni zjedli kolację w Automobil-Klubie Polskim. Większość z nich spała w sypialniach przygotowanych w lokalu A. P. Pomoc techniczna działała bez zarzutu, zorganizowana bezpłatnie przez Polski Fiat dla wozów wszystkich marek.

Znakomicie funkcjonowała policja ruchu, która oddała ogromne usługi na trasie przejazdu przez Warszawę. Zawodnicy zadowoleni byli z opieki, pomocy i otrzymanych prezentów (specjalne gatunki monopolu spirytusowego i tytoniowego, broszury propagandowe F. I. S. itd.).

Specjalne zainteresowanie budziły dwie obsady jadące na małych wozach: Holendrzy Kruit — van Kampen na Fiat 500, która bawiła w Warszawie tylko 20 min., oraz Francuz dr. Angelvin, który tylko wjechał do parku, aby zdobyć podpisy w książce drogowej i już po minucie odjechał w dalszą drogę bez chwili odpoczynku.

Większość załóg wyjechała z Warszawy o czasie oficjalnym, to zn. najwcześniej, jak pozwalała marszruta oficjalna. Kilka wozów miało kilkuminutowe opóźnienie, nie powodujące jednak punktów karnych.

Doskonałą formą zwracały uwagę załogi: Bakker — Schutt, G. Macher, Bellen — Pronaszki, Borowik — Wierzba, Stemerdink, pani Lambejack i Marek — Pajewski.

Wiadomości gospodarcze

O USPRAWNIENIE IMPORTU

W Radzie Handlu Zagranicznego zakończono prace nad referatami branżowymi, które będą zgłoszone na konferencję, zwoływaną dla usprawnienia importu zagranicznego do Polski.

Obecnie Rada Handlu Zagr. przystąpiła do przesłuchania referatów generalnych. Konferencja w sprawie usprawnienia importu odbędzie się w drugiej połowie lutego r. b.

ZWIĘKSZENIE WYWOZU DO INDII HOLENDERSKICH

W Min. Przem. i Handlu rozważane są wnioski, dotyczące obrotu towarowego z Indiami Holenderskimi. Wnioski te opracowane zostały po konferencji odbytej w Radzie Handlu Zagr. Zmierzają one do poprawy i rozszerzenia obrotu towarowego między Polską, a Indiami Holenderskimi. Należy zaznaczyć, że przywóz do Polski z Holandii i Indii Holenderskich wynosił w ciągu 10 miesięcy 1938 r. wartość 46.645 tys. zł. — podczas, gdy wywóz nasz wynosił 44.799 tys. zł. Tak więc, saldo ujemne dla Polski w tym okresie w obrotach z imperium holenderskim — wynosiło 1.906 tys. zł.

AKCJA MELIORACYJNA NA WILEŃSZCZYŹNIE

Akcja melioracyjna na terenie powiatu dziśnieńskiego obejmie w r. b. 26 objektów, przy czym przewidziane jest wykonanie 40 km. przewodów odwadniających, które odwodnią ponad 5 tys. ha gruntu. W porównaniu do prac zeszłorocznych obserwuje się znaczny wzrost tej akcji.

ZASTÓJ W ŁÓDZKIM PRZEMYŚLE DZIANYM

W przemyśle dzianym panuje od dwóch tygodni zastój, a to w związku z ostatnim ociepleniem w kraju. Spowodowało to całkowity niemal zanik zapotrzebowania na artykuły dziane, w dalszej konsekwencji zaś zwiększenie liczby protestów wekslowych wśród kupców detalicznych.

Zastój w łódzkim przemyśle dzianym jest jednakże zjawiskiem zdecydowanie przejściowym, zwlaszcza, że hurtownicy nie posiadają zapasów towarowych i niedługo już zmuszeni zostaną do poczynienia nowych zakupów.

Tragiczny koniec ślizgawki

W Ludomach pod Ryczywołem udało się wczoraj kilku chłopaków na ślizgawkę na miejscowym stawie. W pewnej chwili kruchy już wskutek odwilży lód załamał się i 2-ch chłopców wpadło do głębokiej wody.

Jednego z nich zdołano uratować, drugi natomiast 9-letni syn restauratora Szambelana utonął.

Czy przejdzie przez hierarchię O. Z. N.

Nowa ustawa antyżydowska?

Uzasadnienie projektu pos. Kieńcia

Głośny projekt ustawy antyżydowskiej posła Kieńcia, który za przykładem posła Stocha opracował ustawę w sprawie częściowego uregulowania kwestii żydowskiej, będzie musiał przejść przez całą hierarchię Ozonu. Obecnie pos. Kieńć przesłał swój projekt ustawy listownie zarządowi koła parlamentarnego O. Z. N. Dopiero po zaakceptowaniu przez władze Ozonu, projekt stanie się przedmiotem obrad koła parlamentarnego O. Z. N.

Zgodnie z regulaminem O. Z. N.

Załatwienie zgłoszonego projektu ma być zgodnie z regulaminem koła O. Z. N., którego par. 22 określa „władze koła decydują o zgłoszeniu projektu ustaw wniosków, interpelacyj i wszystkich poprawek do ustaw i wniosków oraz rozstrzygają w przedmiocie głosowania i wyborów w izbach i komisjach". Art. 19 tegoż regulaminu mówi, że „członkowie koła we wszystkich pracach i wystąpieniach w izbach ustawodawczych winni stosować się do zleceń i wskazówek władz koła".

Dobro powszechne

W swym projekcie ustawy pos. Kieńć przytacza uzasadnienie, określając najpierw na podstawie art. 9 i 109 Konstytucji marcowej, że z Konstytucji wynika, że „dobrem powszechnym" jest dobro narodu polskiego, a dla obrony mniejszości zachowują się odrębne przepisy.

Uzasadnienie dalej brzmi: „Dobro narodu polskiego wymaga, by przywrócił naruszoną równowagę sił narodu w dziedzinie stosunków państwowych, społecznych i gospodarczych, co nastąpiło na skutek niewspółmiernego przerostu wpływów elementu żydowskiego. Szkodliwym przerostem jest również sama nadmierna ilość ludności żydowskiej żyjącej w granicach Rzeczypospolitej, zważywszy na jej dawną i obecną skłonność powszechną do działań sprzecznych z dobrem państwa.

Obowiązki Izb Ustawodawczych

Wyczuwając ducha Konstytucji kwietniowej — niewątpliwie narodowego w przeciwieństwie do liberalizmu Konstytucji marcowej — podjęła ludność polska starania w kierunku likwidacji przerostu wpływów oraz nadmiernej liczby elementu żydowskiego. **Wytworzył się w praktyce taki stan rzeczy, iż wynikające z podstawowych założeń obowiązującej Konstytucji działania nosiły piętno pozornej nielegalności na skutek niedopasowania ustawodawstwa zwyczajnego do myśli przewodnich Konstytucji kwietniowej.**

Niezbędne jest wydanie takich ustaw, które by uregulowały te słuszne dążenia społeczeństwa polskiego w odniesieniu do sprawy żydowskiej.

Na Izbach Ustawodawczych spoczywa szczególny obowiązek zajęcia stanowiska w tej sprawie.

Zgodnie z Konstytucją

Dalej uzasadnia pos. Kieńć, że uregulowanie sprawy żydowskiej jest zgodne z Konstytucją, ponieważ Konstytucja **nie określa, kto jest obywatelem, a sprawa obywatelstwa jest uregulowana** przez **osobne ustawy.** Jako punkt wyjścia dla uregulowania sprawy żydowskiej projekt uważa określenie, kto jest żydem. Jako podstawę przynależności do ludności żydowskiej, projekt przyjmuje poczucie narodowe jednostki, poza kryterium wyznaniowym.

Projekt ustawy dzieli żydów na dwie kategorie takich, którzy będą pozbawieni całkowicie obywatelstwa polskiego i wyeliminowani z życia społecznego oraz przynależnych do państwa, którzy będą mieli pewne uprawnienia do czasu opuszczenia Polski.

Palące konieczności

W końcu projekt omawia wyeliminowanie żydów od obrotu ziemią działalności gospodarczej i służby wojskowej, przewidując jednak służbę w specjalnych formacjach pracy. **Wreszcie projekt** stwierdza, konieczność szybkiego i radykalnego uregulowania sprawy żydowskiej.

Jak projekt przebrnie przez hierarchię Ozonu narazie niewiadomo. Zwraca w każdym razie uwagę, że prasa sanacyjna narazie milczy o projekcie posła Kieńcia, choć jest napewno dobrze o nim poinformowana. Milczenie to wygląda dość znamiennie.

Rozwiązanie żydowskich towarzystw

za działalność szkodliwą dla Państwa

LIDA, 19. 1. W Lidzie zostały rozwiązane za szkodliwą działalność dla Państwa Polskiego oddziały 3-ch żydowskich towarzystw „Frejheit", „Haszomer Hacair" i „Hehalme Pionier".

Polsko-sowieckie rokowania handlowe

ustalą plan eksportowo-importowy

Podpisanie umów nastąpi w Warszawie

Od kilku dni toczą się w Moskwie rokowania handlowe polsko - sowieckie. Mają one ustalić szczegółowy plan importowo-eksportowy na okres bieżącego roku. Obrót wynieść ma po obu stronach **po 80 milionów zł.**

Obecne rokowania potrwają w Moskwie zapewne około 2—3 tygodni, a finalizacja rokowań i podpisanie umów nastąpi w Warszawie.

Wśród surowców, które Polska ma importować z Sowietów **znaleźć się ma** również bawełna turkiestańska, która była już przed dwoma laty importowana na rynek polski. Eksport polski do Sowietów objąć ma wyroby przemysłu żelaznego, szmaty wełniane, kadm, buraki cukrowe, nasiona koniczyny i inne produkty.

Francuskie koła wojskowe żądają

Obsadzenia przez Francję Minorki

gdyby Włosi nie ustąpili z Majorki

PARYŻ, 19. 1. Z niedyskrecji, jakie przeniknęły do prasy i kół politycznych z ostatniego posiedzenia rady ministrów wynika, iż **po długiej i gorącej dyskusji ministrowie zaakceptowali punkt widzenia min. Bonneta co do utrzymania przez Francję polityki nieinterwencji wobec hiszpańskiej wojny domowej. Głównym argumentem min. Bonneta była konieczność dostosowania polityki francuskiej do polityki angielskiej, o ile chodzi o zagadnienie hiszpańskie.** Za tezą otwarcia granicy pirenejskiej opowiedzieć się miała grupa ministrów znanych z odrębnego stanowiska w sprawach polityki zagranicznej.

W kołach politycznych i prasowych pojawiły się pogłoski, **jakoby francuskie sfery wojskowe, zaniepokojone poważnie wiadomością o usadowieniu się na stałe Włochów na Majorce, wywierały nacisk na rząd, celem uzyskania konkretnych gwarancji bezpieczeństwa na liniach komunikacyjnych między Francją a jej koloniami północno - afrykańskimi. Gwarancje te miałyby się wyrazić w obsadzeniu przez Francję wyspy Minorki na wypadek utrzymania przez Włochy garnizonów wojskowych na Majorce i na wyspie Ibiza.**

Ze swej strony lewica francuska kontynuuje kampanię na rzecz otwarcia granicy. W sprawie tej odbył się wielki wiec w jednej z największych sal Paryża, w sali welodromu zimowego, z udziałem Bluma, Thoreza, Jouhaux oraz deputowanego radykalnego Rethore.

Krążownik francuski

płynie do Dżibutti

SZANGHAJ, 19. 1. Francuski krążownik „Primauguet" odpłynął dziś nagle z Szanghaju, udając się do portu Dżibuti.

Napad i morderstwo

Do właściciela sklepu Michela Grünberga, lat 45, w Radomiu, dostali się bandyci, którzy dokonali rabunku. — Gdy Grünberg usiłował wszcząć alarm, zastrzelili jego i żonę. Następnie po morderstwie zbiegli w kierunku Warszawy. Policja zarządziła za bandytami pościg.

Po zdobyciu miasta Pons

12 klm. od Igualady

Walki na wybrzeżu z udziałem floty

LERIDA, 19. 1. **Oddziały nawarskie nacierające na wschód od Montblanch** zajęły miejscowości Sandomi i Las Poblas na wschodnim brzegu rzeki Gaya.

Na odcinku środkowym frontu katalońskiego **wojska gen. Franco znajdują się w odległości 12 km. od m. Igualada.**

Oddziały nacierające z Tarragony na wschód wzdłuż wybrzeża morskiego, **znajdują się w odległości** 50 km. od Barcelony.

Na odcinku północnym **po zajęciu m. Pons** wojska gen. Franco nacierają w kierunku szosy Solsona — Manresa.

BARCELONA, 19. 1. Główne walki na froncie katalońskim toczą się obecnie na wybrzeżu morskim, gdzie natarcie wojsk gen. Franco wspierane jest przez lotnictwo oraz **trzy okręty wojenne, ostrzeliwujące stanowiska wojsk barcelońskich** przy ujściu rzeki Gaya.

BILBAO, 19. 1. Powstańcza ofensywa na froncie katalońskim poczyniła dziś **dalsze postępy.** — W godzinach rannych na odcinku na wschód od Cervera **wojska gen. Franco zajęły miejscowość Montfalco,** położoną na linii kolejowej Manresa — Barcelona oraz wyniosłość terenową Monestral.

Przeprowadzająca akcję na południu **armia aragońska zdobyła miejscowość La Moraina.**

Dekrety sprzeczne z konstytucją

uchwalał senat gdański

GENEWA, 19. 1. Dziś odbyło się posiedzenie komitetu trzech, powołanego przez Radę Ligi Narodów dla spraw Gdańska. Po posiedzeniu wydany został komunikat, zawierający m. in. poniższy ustęp:

„Wysoki Komisarz Ligi Narodów, zdając sprawę z ostatnich wyrzeń w Wolnym Mieście, zwrócił uwagę na dekrety, wydane ostatnio przez senat Gdańska. Zdaniem komitetu niektóre ważne postanowienia tych dekretów pozostają w sprzeczności z konstytucją Gdańska".

W dalszym ciągu komunikatu komitet uzasadnia swą decyzję odrzucenia szczegółowych badań do następnego posiedzenia.

Bomba przed mieszkaniem syna prem. Chamberlaina

Zamach na most pod Liverpoolem

LONDYN, 19. 1. Syn premiera Wielkiej Brytanii, Francis Neville Chamberlain przybył przed paru dniami z Liverpoolu do Dublina, a następnie udał się na polowanie do swych znajomych w Irlandii południowej.

Dziś około godziny 3-ej nad ranem w miejscowości Tralee, w hrabstwie Kerry w pobliżu hotelu, w którym zatrzymał się syn premiera, nastąpiła eksplozja. Siła eksplozji była tak wielka, że niemal w całej dzielnicy miasta powypadały szyby, a detonacje były słyszane w bardzo szerokim promieniu.

Mieszkańcy miasta w popłochu wybiegli na ulicę. Jak się okazało, **nieznani sprawcy rzucili bombę o wielkiej sile wybuchowej w ogrodzie przy wejściu do hotelu.** — Szczęśliwym zbiegiem okoliczności nikt nie odniósł szwanku. Tylko jedna kobieta, która mieszkała w pokoju przy wejściu, została zrzucona siłą wybuchu z łóżka.

LONDYN, 19. 1. W pobliżu Liverpoolu dokonano dziś nowego zamachu **bombowego na most w Bootle,** prowadzący przez kanał Liverpool — Leeds.

Szkody materialne spowodowane przez wybuch są nieznaczne. Zamachu dokonano pomimo, że most strzeżony jest dzień i noc przez kilku policjantów. Zmobilizowano w okolicy całą policję, która prowadzi energiczny pościg.

Cała rodzina zatruta gazam

Straszny wypadek w Chorzowie

CHORZÓW, 19. 1. Dziś w południe zawiadomiono policję, że mieszkająca w starej kuźni, przerobionej **na dom** mieszkalny w Chorzowie, rodzina Stopów uległa zatruciu gazami.

Po przybyciu na miejsce władz policyjnych **okazało się,** że zatruciu ulegli: **46-letnia Zofia, 30-letnia Klara, 12-letnia Erna, 9-letni Eryk i 2-letnia Stefania. Wszystkich pięcioro w stanie nieprzytomnym odwieziono do szpitala.**

Powodem zatrucia był gaz, wydobywający się ze starego szybu, bowiem mieszkanie Stopów znajdowało się na terenie dawnej kopalni.

Warszawa — Rzym samolotem

w ciągu 7 godzin

RZYM, 19. 1. W wyniku rokowań, które miały miejsce w Rzymie od 16—19 bm., podpisana została w dniu dzisiejszym konwencja polsko - włoska w sprawie komunikacji lotniczej. Umowa przewiduje przede wszystkim uruchomienie komunikacji lotniczej pomiędzy Warszawą i Rzymem

Czas przelotu z Warszawy do Rzymu wynosić będzie około 7 godzin.

REDAKCJA: Warszawa Al. Jerozolimskie 121 Telefony 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny)
ADMINISTRACJA: Warszawa Nowy Świat 15 m. 1 — I piętro Zarząd i Dział Ogłoszeń tel. 224-40 Kierownictwo biura kasa buchalteria 224-50 Prenumerata tel. 309-32 Konto rozrachunkowe Nr 2. Konto P. K. O. Nr 23.400 Skrzynka Pocztowa 145 Adres telegraficzny: ABC Warszawa
PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103, tel. 111-44 Biuro czynne w godz. 10—13, 15—18 Poznań, 27 Grudnia 3 Włocławek, Cyganki 34, 135 Kalisz, Rzeźnicza 4, tel. 477 Katowice, ul. Starowiejska 3.
PRENUMERATA: miejscowa (z odniesieniem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie Za granicą zł. 4.00 Wyd. B (z premią książkową) 5.50.
Za zwrot nadesłanych, a nie zamówionych rękopisów redakcja nie odpowiada

Redaktorzy działów: Jan Korolec — publicystyka polityczna, Jan Wyszyński — informacje polityczne i sprawozdania sądowe, Antoni Szperlich — dział gospodarczy i zagraniczny, Stanisław Włodek — informacje i depesze nocne, Maria Rutkowska — dział miejski, Andrzej Płodowski — dział prowincjonalny, sportowy i akademicki, Wanda Doberska — dział kulturalny i rozrywkowy, Tadeusz Żakiewicz — ogłoszenia i reklamy.

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC" Sp. z ogr. odp. Odbito w „Drukarni Literackiej", Warszawa, Al. Jerozolimskie 121